

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa)

dokonanej w dniach 9 – 10 marca 2013 r.
na kierunku „ekonomia”
prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych realizowanych
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim
realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych
na Wydziale Ekonomii
Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie.

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Magdalena Osińska - członek PKA – ekspert 1 - kadra
- prof. dr hab. Jerzy Węclawski - ekspert PKA – ekspert 2 - dydaktyka
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Aleksandra Zachara – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Ekonomii Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie na kierunku „ekonomia” odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2012/2013. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi. Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów odbyła się w roku 2007 i zakończyła wydaniem oceny warunkowej (Uchwała Nr 96/2007 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 lutego 2007 r.). Kolejna ocena na podstawie przedstawionej przez Rektora dokumentacji z działań naprawczych, odbyła się w roku 2007 (po ocenie warunkowej) zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej dla studiów pierwszego i drugiego stopnia ze skróconym okresem obowiązywania tej oceny (Uchwała Nr 865/2007 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 listopada 2007 r.). Następną oceną została dokonana również na podstawie przedstawionych przez Uczelnię działań naprawczych związanych ze skróconym obowiązywaniem tej oceny w roku 2010 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej dla studiów pierwszego stopnia, zaś dla studiów drugiego stopnia oceny warunkowej (Uchwała Nr 81/2010 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 lutego 2010 r.). W roku 2011 Uchwałą Nr 45/2011 z dnia 10 lutego 2011 r. Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej wydało pozytywną ocenę (po ocenie warunkowej) dla kształcenia prowadzonego na studiach drugiego stopnia.

Aktualna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą i harmonogramem ocen Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z Raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac magisterskich, dyplomowych, zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawy prawne oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę

1.1)

Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie została utworzona przez Spółkę z o.o. „Immobilia Nostrum2000” z siedzibą w Warszawie jako założyciela, zgodnie z zezwoleniem udzielonym przez Ministra Edukacji Narodowej w dniu 2 lipca 1997 r. Nr DNS-1-0145-219/TBM/97 na prowadzenie kształcenia na kierunku „*ekonomia*” na poziomie studiów zawodowych i wpisana do prowadzonego przez Ministra Edukacji Narodowej rejestru uczelni niepaństwowych decyzją z dnia 4 lipca 1997 r. nr DNS-1-0145-226/TBM/97 pod liczbą porządkową „120”.

Decyzją Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 6 sierpnia 1998 r. Nr DNS-1-0145-151/AM/Rej.120/98 Uczelnia otrzymała zgodę na utworzenie Wydziału Zamiejscowego w Białymstoku i prowadzenie w nim wyższych studiów zawodowych na kierunku „*ekonomia*”, zaś decyzją z dnia 2 czerwca 2000 r. nr DNS-1-0145-110/AM/Rej.120/2000 na utworzenie Wydziału Zamiejscowego w Gdańsku i prowadzenie w nim wyższych studiów zawodowych na kierunku „*ekonomia*”.

W dniu 18 kwietnia 2002 r. Minister Edukacji Narodowej i Sportu decyzją nr DSW-3-4003-495/TBM/02 udzielił Uczelni zezwolenia na prowadzenie studiów magisterskich na kierunku „*ekonomia*”.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu Nr 157 z dnia 28 września 2012 r. w sprawie zatwierdzenia strategii rozwoju Uczelni na lata 2012 – 2015, natomiast Uchwałą Nr 13/2012 Rady Wydziału Ekonomii z dnia 30 października 2012 r. zatwierdzono Strategię rozwoju Wydziału Ekonomii. Oba dokumenty zostały podjęte już po decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie utworzenia kierunku *ekonomia*.

Strategia rozwoju Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie na lata 2012-2015 eksponuje główne cele Uczelni, którymi są: wzrost udziału w rynku edukacyjnym, podniesienie jej prestiżu i zwiększenie rentowności. W kolejnych fragmentach dokumentu opisano: drogi dojścia do zakładanych celów, organizację kształcenia w siedzibie w Warszawie i w Wydziale Zamiejscowym w Białymstoku, zręby wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, sylwetki absolwentów studiów I i II stopnia, działalność naukowo-badawczą, zasady współpracy z otoczeniem oraz sposoby realizacji celów strategicznych, za które uznano kształcenie, rozwijanie badań naukowych, wspieranie rozwoju kadry, unowocześnienie bazy dydaktycznej oraz intensyfikację współpracy ze środowiskiem zewnętrznym (w tym monitoring losów absolwentów).

Raport samooceny nie prezentuje bardziej szczegółowych założeń odnośnie rozwijania koncepcji kształcenia na kierunku studiów „*ekonomia*”. W dokumencie tym w części zatytułowanej „Koncepcja kształcenia” została przedstawiona informacja o utworzeniu Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami, uwarunkowaniach z tym związanych oraz misją Uczelni. Wskazano również, że w ramach misji Uczelni dokonano werbalizowania misji Wydziału Ekonomii. Werbalizację tę ujęto w jednym zdaniu jako „Stworzenie interdyscyplinarnego kierunku akademickiego Gospodarowanie Nieruchomościami i wypracowanie dla tego kierunku rangi odpowiedniej do znaczenia w gospodarce Kraju”.

Brak określenia przez Uczelnię w formie opisu w odpowiednim dokumencie założonej koncepcji kształcenia dla kierunku studiów „*ekonomia*” uniemożliwia dokonanie oceny powiązania z misją Uczelni oraz strategią jednostki (Wydziału). Jedynie z informacji

dotyczących prowadzonego kierunku studiów („*ekonomia*”) zawartych w innych elementach Raportu samooceny można wnioskować, że kształcenie prowadzone na nim jest zgodne z misją Uczelni.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu i Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższych sprawach. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tych dokumentów nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie oferuje studentom studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia następujące specjalności:

- Wycena nieruchomości;
- Pośrednictwo w obrocie nieruchomościami;
- Zarządzanie nieruchomościami.

Z kolei na studiach II stopnia rekrutacja prowadzona jest na trzy specjalności:

- Gospodarowanie nieruchomościami
- Administracja gospodarcza
- Rynek inwestycyjny

Uczelnia jest sprofilowana wąsko i adresuje swoją ofertę do osób pragnących zostać ekspertami na rynku nieruchomości. Władze Szkoły dostrzegają niebezpieczeństwo związane ze zbyt wąską ofertą edukacyjną i wśród ważnych celów krótkoterminowych wymieniają stworzenie nowych specjalności na kierunku „*ekonomia*” na studiach I stopnia:

- Gospodarka odpadami;
- Ekonomia usług logistycznych;
- Ekonomia sektora publicznego;
- Ekonomia przedsiębiorstwa;
- Ekonomia innowacji;

a na studiach II stopnia:

- Ekonomia sektora publicznego;
- Ekonomia przedsiębiorstwa;
- Ekonomia innowacji;
- Doradztwo zawodowe i personalne.

Za główny i dość ambitny cel długoterminowy uznano rozpoczęcie prac nad uruchomieniem studiów doktoranckich.

W przyszłości Uczelnia powinna zdecydowanie postawić na praktyczny profil kształcenia. Należy rozważyć wydłużenie studiów I stopnia z 6 do 7 semestrów - w związku z planowaną nowelizacją Ustawy o szkolnictwie wyższym i wymogiem zwiększenia wymiaru praktyk zawodowych do minimum trzech 3 miesięcy. Innym wariantem strategicznym może być wąskie, specjalistyczne sprofilowanie studiów I stopnia i szersza integracja tematyki studiów II stopnia. Nie ulega wątpliwości, że władze Uczelni i Wydziału Ekonomii stoją obecnie przed identyfikacją alternatywnych scenariuszy rozwoju oraz wyborem i wdrożeniem wariantu optymalnego. Niedostrzeżenie tych wyzwań i brak aktywnych działań antycypacyjnych stwarzają niebezpieczeństwo marginalizacji Uczelni na rynku usług edukacyjnych.

1.2)

wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania Program kształcenia i plany studiów i były przedmiotem obrad Rady Wydziału Ekonomii, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału. Uchwałą Nr 2/2012 z dnia 3 września 2012 r. Rada Wydziału zatwierdziła program studiów I i II stopnia dla kierunku *ekonomia* na rok akademicki 2012/2013. Natomiast zgodnie z postanowieniami § 14 pkt. 2 Statutu Uczelni plany studiów i programy nauczania uchwała Senat. W czasie wizytacji nie przedstawiono uchwały Senatu w powyższej sprawie. Senat Uczelni zatwierdził natomiast Uchwałą Nr 60 z dnia 28 września 2012 r. efekty kształcenia na kierunku „*ekonomia*”. W posiedzeniu nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo
Ocena: „znacząco”

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

1.1) Realizowana koncepcja kształcenia jest pochodną misji Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami oraz misji Wydziału Ekonomii. Dokumentacja na ten temat jest stosunkowo lakoniczna i wymaga doprecyzowania. W przedłożonej Zespołowi Oceniającemu PKA dokumentacji nie znalazły się konkretne zapisy precyzujące perspektywy rozwoju wizytowanego kierunku.

1.2) Racjonalizacja oferty edukacyjnej, zarówno pod kątem uruchamianych specjalności, jak i docelowego profilu kształcenia na studiach licencjackich i magisterskich są ważnym i aktualnym wyzwaniem stojącym przed władzami Uczelni. Ponadto Zespół Oceniający PKA rekomenduje włączenie przedstawicieli rynku pracy do działań nad koncepcją i realizacją programu kształcenia.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Efekty kształcenia dla kierunku „*ekonomia*” zostały określone Uchwałą nr 8/2012 Rady Wydziału Ekonomii z dnia 3 września 2012 r. w sprawie efektów kształcenia na studia pierwszego i drugiego stopnia. Przedmiotem tej uchwały było dokonanie opisu efektów kształcenia.

Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami opracowała dla kierunku studiów „*ekonomia*” o profilu ogólnoakademickim efekty kształcenia odrębnie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia oraz dla studiów niestacjonarnych drugiego stopnia. Efekty kształcenia dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia są identyczne pod względem struktury i treści. Natomiast dla studiów drugiego stopnia zachowując analogiczną strukturę różnią się treściami merytorycznymi.

Cele oraz specyficzne i szczegółowe efekty kształcenia dla kierunku „*ekonomia*” zostały opracowane w sposób prawidłowy i odpowiadają obszarowym efektom kształcenia

dla nauk społecznych. Wskazują one ogólne cele kształcenia, treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, organizację treści kształcenia obejmującą przedmioty ujęte w ramach planu studiów, godziny i punkty ECTS, opis sylwetki absolwenta oraz określenie sposobu weryfikowania i dokumentacji efektów kształcenia. Określenie celów i efektów kształcenia jest prawidłowe z punktu zasad Krajowych Ram Kwalifikacji. Cele i efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów odpowiadają efektom kształcenia określonym dla studiów o profilu ogólnoakademickim w ramach obszaru nauk społecznych. W Raporcie Samooceny (na jego pierwszej stronie) podano, że efekty kształcenia odnoszą się do nauk społecznych, natomiast nie sprecyzowano w jakich dyscyplinach (podstawowych i ewentualnie uzupełniających) się lokują.

W opinii studentów założone efekty kształcenia są odpowiednio dobrane do profilu kształcenia. Oceniany kierunek kształci przede wszystkim osoby, które pracują lub planują pracę w sektorze nieruchomości. W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wyrazili nadzieję na zmianę profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny. Pozwoliłoby to w ich opinii na lepsze praktyczne przygotowanie studentów do wymagań rynku pracy, ponieważ, zdaniem studentów, obecnie są oni przygotowani jedynie teoretycznie.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały opracowane jako kierunkowe efekty kształcenia z uwzględnieniem efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odnoszących się zarówno do całego programu kształcenia, jak i poszczególnych przedmiotów. Nie wyodrębniano natomiast modułów kształcenia. Odniesienie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odrębnie dla poszczególnych przedmiotów nastąpiło w ramach ich sylabusów. Należy stwierdzić, że realizacja ujętych w sylabusach szczegółowych efektów kształcenia pozwoli na osiągnięcie ogólnych i specyficznych efektów kształcenia.

Efekty kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „*ekonomia*” prowadzonego przez WSGN w Warszawie zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Prawidłowo określają one zakres kompetencji zawodowych wyrażonych w formie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji społecznych, w jakie ma być wyposażony absolwent ocenianego kierunku studiów. Efekty kształcenia zostały opracowane jako kierunkowe i przedmiotowe. Są one zasadniczo spójne, chociaż niski stopień szczegółowości opisu niektórych efektów przedmiotowych utrudnia ocenę tej spójności. Efekty kształcenia zostały opracowane dla studiów o profilu ogólnoakademickim i uwzględniają one wymagania sformułowane dla obszaru nauk społecznych, do którego należy kierunek „*ekonomia*”.

Charakterystyka tzw. sylwetki absolwenta ekonomii generalnie jest zbieżna z wymogami standardów MNSW i Uczelnia realizuje kształcenie na II i III roku studiów zgodne z obowiązującymi standardami kształcenia.

W ramach oceny jakości kształcenia prowadzonego przez WSGN w Warszawie na kierunku „*ekonomia*” przeprowadzonej przez PKA w 2007 r. nie sformułowano zaleceń w przedmiocie niniejszego kryterium.

2.2)

Efekty kształcenia dla kierunku „*ekonomia*” są sformułowane w sposób prosty i zrozumiały. Studenci nie byli z nimi wcześniej zapoznani, dopiero w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studentom zostały przedstawione wybrane efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Studenci uznali efekty kształcenia za zrozumiałe. W ich opinii sposób,

w jaki efekty kształcenia są sformułowane pozwala na to, żeby prowadzący zajęcia opracował przejrzysty system ich weryfikacji. W trakcie rozmowy studenci wyrazili opinię, że zakładane efekty kształcenia są sprawdzalne.

Efekty kształcenia dla kierunku „*ekonomia*” zostały opracowane jako efekty kierunkowe oraz jako efekty szczegółowe dla poszczególnych przedmiotów. Kierunkowe efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały. W sposób przystępny określają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne nabywane przez absolwenta w trakcie studiów. Odnosi się to zarówno do efektów kształcenia dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Natomiast szczegółowe efekty kształcenia w ujęciu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zostały określone w sylabusach przedmiotów. Należy stwierdzić, że zostały opracowane z różnym stopniem szczegółowości dla poszczególnych przedmiotów. W związku z tym ich zawartość w niejednakowym zakresie informuje o założonych efektach kształcenia. Ogólnie można jednak stwierdzić, że szczegółowe efekty kształcenia podane w sylabusach przedmiotów zostały sformułowane w sposób zrozumiały i stwarzają podstawy do opracowania w oparciu o nie systemu weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów i absolwentów.

Studenci w trakcie spotkania z przedstawicielką Parlamentu Studenckiego RP, a równocześnie członkinią Zespołu Oceniającego wyrazili opinię, że rekrutując się na studia byli przekonani o profilu praktycznym kształcenia, że zostali wprowadzeni w błąd przez kampanię reklamową Uczelni. Studenci oczekują przede wszystkim zdobycia potrzebnych do wykonywania zawodu umiejętności oraz wiedzy. Studenci nie są zaznajomieni z efektami kształcenia, dlatego władze Uczelni powinny przedsięwziąć skuteczne działania na rzecz popularyzacji zakładanych efektów kształcenia.

Studenci są dokładnie poinformowani o tematyce zajęć. Pomimo, że studenci nie są zapoznawani z efektami kształcenia nabywanymi w toku kształcenia, potrafią intuicyjnie w przybliżeniu je wskazać. W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studentom zostały przedstawione wybrane losowo efekty kształcenia dla ich kierunku. Ich zdaniem, były sformułowane w sposób dla nich zrozumiały, studenci wskazali również przedmioty, na których mają możliwość ich osiągnięcia.

W ramach oceny jakości kształcenia prowadzonego przez WSGN w Warszawie na kierunku „*ekonomia*” przeprowadzonej przez PKA w 2007 r. nie sformułowano zaleceń w przedmiocie niniejszego kryterium.

2.3)

System oceny efektów kształcenia oparty jest w WSGN przede wszystkim na rozwiązaniach określonych w Regulaminie studiów oraz sylabusach przedmiotów. Regulamin studiów dostępny jest dla studentów w siedzibie Uczelni oraz na jej stronie internetowej. Studenci mają możliwość uzyskania wyjaśnień i interpretacji dotyczących stosowania rozwiązań określonych w Regulaminie od pracowników odpowiedzialnych za obsługę toku studiów oraz dziekana Wydziału. Sylabusy przedmiotów dostępne są w dziekanacie na życzenie. Nie są zamieszczone na stronie internetowej. Studenci są informowani o warunkach i zasadach zaliczania przedmiotów przez pracowników odpowiedzialnych za ich realizację. O sposobie realizacji wymagań związanych z procesem dyplomowania studenci informowani są przez promotorów.

Na ocenianym kierunku studiów przewidziana jest wieloetapowa weryfikacja efektów kształcenia, która obejmuje w założeniach:

- zaliczenia cząstkowe odnoszące się do poszczególnych przedmiotów;
- zaliczenia praktyk zawodowych;
- przygotowanie pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy;
- badanie losów absolwentów.

Stosowanie zaliczeń cząstkowych pozwala dokonać przede wszystkim weryfikacji wiedzy i umiejętności nabywanych w ramach poszczególnych przedmiotów. Uczelnia nie przedstawiła niestety planów studiów zawierających wskazanie, które przedmioty kończą się egzaminem. Informacja taka zawarta jest jedynie w sylabusach.

Zaliczenia praktyk zawodowych dotyczą bardzo wąskiej grupy studentów stacjonarnych pierwszego stopnia. Uczelnia, jak wskazano w innych miejscach Raportu z wizytacji, nie włączyła praktyk zawodowych do programu studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia. Praktyki zawodowe powinny stanowić podstawę do weryfikacji wiedzy przekazanej w trakcie pierwszych trzech semestrów studiów, nabytych w tym okresie umiejętności, a w szczególności pozwalają na weryfikację kompetencji społecznych studentów w środowisku zakładu pracy związanym z przyszłym ich zawodem.

Także seminaria dyplomowe oraz przygotowana w ich ramach praca dyplomowa pozwala na weryfikację wiedzy i umiejętności o charakterze przekrojowym, odnoszącym się do wielu przedmiotów i aktywności w środowisku szkoły wyższej. Nie opracowano niestety w Uczelni sylabusu dla seminarium dyplomowego, który określałby przewidziane dla niego efekty szczegółowe oraz sposoby ich weryfikacji. Uczelnia nie potwierdziła również prowadzenia systemowych badań losów swoich absolwentów. Deklaruje jedynie podjęcie takich badań i prowadzenie prac koncepcyjnych w tym zakresie. Planuje uruchomienie klubu absolwentów, ale żadne spotkanie tego klubu jeszcze się nie odbyło.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia zostały określone w sylabusach przedmiotów. Jako metody stosowane w tym zakresie podano: egzaminy ustne, egzaminy pisemne, prace kontrolne w postaci projektów, referatów, prezentacji, zaliczenia ustne, kolokwia. Analiza wszystkich sylabusów przedmiotów, dla obydwu stopni studiów wskazuje, że projekty są stosowane jedynie w ramach czterech. W pozostałych podano egzamin ustny, a najczęściej pisemny oraz ewentualnie kolokwium.

W opisie sposobów weryfikowania i dokumentowania efektów kształcenia przewidziane jest archiwizowanie przez okres 3 lat od ich wykonania prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych, projektowych, dzienniczków praktyk oraz innych materiałów stanowiących potwierdzenie zdobycia przez studenta założonych w programie efektów kształcenia. W trakcie wizytacji dostępne były dla Zespołu oceniającego prace końcowe jedynie z 5 przedmiotów.

Na ocenianym kierunku studiów, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, prowadzone jest seminarium dyplomowe i studenci przygotowują pracę dyplomową oraz zdają egzamin dyplomowy. Ogólne zasady procesu dyplomowania zostały określone w Regulaminie studiów. Szczegółowe zasady określające przebieg procesu dyplomowania i wymagań z nim związanych określono Zarządzeniem Rektora WSGN z dnia 14.12.2007 r. w sprawie wprowadzenia zasad dyplomowania w WSGN. Załącznik do uchwały określa te zasady jedynie do studiów drugiego stopnia. Zasady te w sposób prawidłowy opisują kwestie związane z wyznaczaniem promotorów, organizacją seminariów, tematyką prac dyplomowych, wymagań stawianych pracom dyplomowym, egzaminu dyplomowego.

Regulamin studiów przewiduje, że student przygotowuje pracę licencjacką bądź magisterską pod kierunkiem upoważnionego przez dziekana Wydziału pracownika Uczelni lub specjalisty spoza niej. W dokumentacji przedstawionej w trakcie wizytacji przedłożono

Uchwałę Nr 4/2012 Rady Wydziału Ekonomii z dnia 3.09.2012 r. w sprawie zatwierdzenia promotorów prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Jako promotorów prac licencjackich wyznaczono dwóch profesorów i siedmiu pracowników ze stopniem naukowym doktora. Także do prowadzenia seminariów magisterskich zostało upoważnionych dwóch profesorów i 6 doktorów. W większości były to te same osoby. Brak jest określenia wymagań merytorycznych stawianych osobom pełniącym funkcję promotora. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej bierze się pod uwagę zainteresowania studenta, plan naukowy katedry bądź przedmiot działalności podmiotu, w którym student odbywał praktykę. Temat pracy ustala kierownik seminarium a zatwierdza dziekan.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powoływaną przez dziekana. Szczegółowe zasady organizacji seminarium dyplomowego i egzaminów dyplomowych zostały określone w powołanym powyżej Zarządzeniu Rektora WSGN z dnia 14.12.2007 r. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Student dokonuje prezentacji pracy i odpowiada na pytanie zadane przez członków komisji. Poza tym losuje dwa pytania spośród opublikowanych wcześniej pytań z zakresu przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych.

Ostateczny wynik studiów obliczany jest jako średnia ważona $\frac{1}{2}$ ocen z przebiegu studiów, $\frac{1}{4}$ oceny pracy dyplomowej i $\frac{1}{4}$ oceny egzaminu dyplomowego. Taki algorytm nadmiernie preferuje pracę i egzamin dyplomowy. Co więcej komisja egzaminacyjna może podnieść ostateczną ocenę ze studiów o jeden stopień w oparciu o bardzo dobre oceny z pracy i egzaminu oraz średnią ocen z ostatnich dwóch lat nie niższą niż 4,0. Tym samym ostateczna ocena ze studiów nie w pełni odzwierciedla weryfikację efektów kształcenia dokonywaną w trakcie studiów.

Zasady zaliczania przedmiotów i etapów studiów określone zostały w Regulaminie studiów. Okresem zaliczeniowym w Uczelni jest semestr. Zaliczeniu podlegają wszystkie zajęcia objęte planem studiów. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie wszystkich zaliczeń i zdanie wszystkich przewidzianych w planie studiów. Studentom przysługuje prawo do występowania o zaliczenia i egzaminy komisyjne. W sylabusach przedmiotów określone zostały wymagania związane z ich zaliczeniem. Można zatem stwierdzić, że rozwiązania obowiązujące w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów pozwalają na niezbędną standaryzację wymagań stawianych studentom, zapewniają przejrzystość stosowanego systemu oraz pozwalają na obiektywizm formułowania ocen.

Uczelnia nie prowadzi, jak wskazała w raporcie samooceny (wyniki działań naprawczych po poprzedniej ocenie), w ramach ocenianego kierunku studiów kształcenia na odległość („Plan studiów w chwili obecnej nie uwzględnia zajęć w systemie distance learning”). Jednak w sylabusach niektórych przedmiotów jako forma nauczania wskazuje się ich realizację z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W trakcie wizytacji wyjaśniono, że chodzi w tych przypadkach o zamieszczanie materiałów dydaktycznych a nie formę kształcenia.

Uczelnia nie podała w raporcie samooceny skali odsiewu. Według informacji uzyskanych w trakcie wizytacji stwierdzono, że jego wielkość w roku akademickim 2011/2012 wyniosła na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia: 2 osoby na trzecim roku, na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia po dwie osoby na pierwszym i trzecim roku oraz na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia 1 osoba na pierwszym i 3 na drugim roku. Jako główne przyczyny odsiewu wskazano:

- niezaliczenie egzaminów przewidzianych dla danego semestru,
- niezłożenie w terminie dokumentów poświadczających uzyskanie zaliczeń i zdanie egzaminów,
- niezłożenie w ustalonym terminie pracy dyplomowej.

Regulamin studiów określa maksymalną liczbę egzaminów w roku akademickim na 10. Studenci mają możliwość zdawania dwóch egzaminów poprawkowych. W myśl

Regulaminu studiów drugi egzamin poprawkowy oraz egzamin komisyjny są odpłatne. Student, który nie uzyskał wymaganych zaliczeń jest skreślany z listy studentów bądź może ubiegać się o powtarzanie semestru. W Uczelni stosowana jest dla wyrażania osiągnięć studenta tradycyjna skala ocen.

Uczelnia nie przedstawiła planu studiów dla poszczególnych ich poziomów i form, w którym byłyby określone w formie zbiorczej wymagania egzaminacyjne. Według informacji przekazanych w trakcie wizytacji egzaminami na studiach pierwszego stopnia objętych jest 29 przedmiotów, a na studiach drugiego stopnia 18 przedmiotów. Na studiach pierwszego stopnia egzaminami objętych jest od 3 do 6 przedmiotów w semestrze. Są to zatem obciążenia stosunkowo duże. Natomiast na studiach drugiego stopnia liczba egzaminów w trakcie semestru wynosi od 3 do 6. W trakcie pierwszego roku wynosi łącznie 11, co oznacza, że przekracza wyznaczony przez Uczelnię limit 10. Należy stwierdzić, że liczba egzaminów jest na obydwu stopniach studiów znaczna. Obejmują one większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz część przedmiotów specjalnościowych.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów dostępne są w wersji dokumentu drukowanego jedynie na życzenie w dziekanacie. Nie zostały natomiast zamieszczone na stronie internetowej. Nie są także ogólnie dostępne dla interesariuszy.

Studenci nie są zapoznawani z sylabusami, nie istnieje również żadna inna forma publikacji zakładanych efektów kształcenia dla ich kierunku. Prowadzący przedstawiają studentom na pierwszych zajęciach jedynie wymagania egzaminacyjne oraz tematykę poszczególnych zajęć.

Zespół Oceniający PKA dostrzega również błędy w dokumentacji znajdującej się w teczkach osobowych studentów. O ile dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, dyplomy, karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo, to suplementy do dyplomu zawierają określenia niezgodne w ustawą Prawo szkolnictwie wyższym, tj.

- W pkt. II- Informacje o dyplomie ust. 4 i 5 – Nazwa i status Uczelni podaje się informacje o Uczelni jako – państwowej szkole wyższej, podczas gdy zgodnie z ustawą, aktualnie funkcjonują uczelnie publiczne i niepubliczne. Ponadto rejestr prowadzony przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nosi aktualnie nazw – rejestr uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych;
- W pkt. III – Informacje o poziomie wykształcenia – ust. 1 – poziom posiadanego wykształcenia podaje się informacje „wyższe zawodowe” lub „wyższe” podczas gdy zgodnie z ustawą powinno się wpisywać studia pierwszego lub drugiego stopnia;
- W pkt. IV Informacje o treści studiów w ust. 3 wskazane jest wpisywanie przy semestrach – roku akademickiego;
- W pkt. V – Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu w ust. 1 dostęp do dalszych studiów – wskazane jest wpisywanie możliwości kontynuowania nauki na studiach drugiego stopnia (po ukończeniu studiów pierwszego stopnia) oraz studiów trzeciego stopnia (po ukończeniu studiów drugiego stopnia).

Uczelnia nie posiada własnego archiwum. Teczki osobowe studenta przechowuje się natomiast w pomieszczeniach firmy pn. Iron Mountain na podstawie zawartej przez Uczelnię umowy w dniu 14 września 2009 r. na okres 5 lat. Zatem nie jest wiadomo, czy Uczelnia wypełni wymagania § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188), zgodnie z którymi dokumentacja ta powinna być przechowywana w Uczelni przez okres 50 lat.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora z dnia 26 sierpnia 2002 r. w sprawie przechowywania prac kontrolnych i egzaminacyjnych w Uczelni dokumentacja potwierdzająca uzyskanie zakładanych efektów kształcenia jest przechowywana przez okres jednego roku akademickiego.

Ocena jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „*ekonomia*” przeprowadzona w 2007 r. była oceną warunkową, w ramach której sformułowano następujące uwagi i zalecenia dotyczące procesu kształcenia:

1. Zbyt duża liczba godzin realizowana w systemie distance learning.
2. Uboga i nieaktualna strona internetowa Wydziału.

W związku z tymi uwagami Uczelnia podjęła następujące działania naprawcze:

Ad. 1. Dokonano modyfikacji planów kształcenia dostosowując je do wymagań wynikających ze standardów kształcenia. Zrezygnowano z prowadzenia zajęć w systemie distance learning. Opracowano ujednoliczone wzorce sylabusów przedmiotów.

Ad. 2. Podjęcie działań zmierzających do rozbudowania strony internetowej Wydziału i wzbogacenia jej treści. W dalszym ciągu zawartość strony jest niezadowolająca – brak regulaminu studiów, sylabusów, efektów kształcenia. Z drugiej strony na stronie internetowej podane są informacje o prowadzeniu magisterskich studiów uzupełniających, studiów eksternistycznych.

2.4)

Uczelnia nie prowadzi systemowych badań losów swoich absolwentów. Nie wprowadzono w niej procedur i mechanizmów umożliwiających analizę dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów kierunku i rynku pracy. Uczelnia opiera się w tym zakresie jedynie na informacjach pochodzących od tej części kadry dydaktycznej, która ma bezpośredni związek z wykonywaniem zawodów związanych z profilem kształcenia. Obecnie trwają prace związane z wdrożeniem badań losów absolwentów.

Struktura ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej (sesja zimowa 2012/2013) wskazuje na wyraźną dominację ocen dobrych i bardzo dobrych. Ocen niedostatecznych wystawiono 145, dostatecznych 339, dostatecznych plus 177, dobrych 402, dobrych plus 215 i bardzo dobrych 624. Podobne zjawisko występuje w odniesieniu do ocen z egzaminu dyplomowego i prac dyplomowych. Średnia ocen z egzaminu dyplomowego z roku akademickim 2011/2012 wynosiła 4,31. Z prac dyplomowych wystawiono 85 ocen b. dobry, 63 dobry plus, 70 dobry i 3 dostateczny. Średnia ocen na dyplomie wyniosła 4,38. Z oceną bardzo dobry wystawiono 84 oceny. Nie było ocen dostatecznych. Dane te dowodzą zawyżania ocen z prac etapowych i dyplomowych.

Tematyka prac licencjackich jest bardzo zróżnicowana, ale generalnie poprawnie wpisuje się ona w kanon kierunku „*ekonomia*”, Niektóre prace poddawane są kontroli w systemie Plagiat, co jest działaniem zasługującym na pełną aprobatę i szersze wdrożenie w przyszłości.

Uczelnia w trakcie wizytacji przedstawiła zestawienia tematów prac dyplomowych zatwierdzonych przez Radę Wydziału w dniu 12 grudnia 2012 r. na rok akademicki 2012/2013. Obejmuje oba 299 tematów. Wszystkie tematy związane są z problematyką gospodarki nieruchomościami, polityki mieszkaniowej, finansowania i opodatkowania nieruchomości. Jak już wspomniano generalnie odpowiadają one kierunkowi studiów i specjalności. Listy tematów zatwierdzonych w odniesieniu do poszczególnych promotorów są obszerniejsze od obejmowanych opieką dyplomantów i liczą w odniesieniu do niektórych

pracowników 100, 72, 70 pozycji, co pozwala studentom na dokonywanie wyboru tematów prac.

Oceny pracy dyplomowej dokonują promotor i recenzent wyznaczony przez dziekana. Regulamin stawia słuszny wymóg, aby recenzent posiadał co najmniej stopień naukowy doktora. Nie określa jednak wymagań odnośnie jego specjalizacji naukowej. Niektóre recenzje są zbyt pobieżne, a inne nieczytelne ze względu na niewyraźny charakter pisma. W tym drugim przypadku, formularze recenzji powinny być drukowane z wykorzystaniem edytora tekstów. Zaletą opinii promotorów i recenzentów jest natomiast obiektywizm ocen i ich niezawyżanie.

W załączniku nr 4 zamieszczono szczegółowe komentarze na temat poziomu merytorycznego wylosowanych 15 prac (w tym 8 licencjackich i 7 magisterskich).

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „*ekonomia*” przeprowadzona w 2007 r. była oceną warunkową, wskazano, że tematyka prac dyplomowych odbiega od kanonu wiedzy kierunku studiów „*ekonomia*”. W związku z tą uwagą w Uczelni wprowadzono zalecenie dla promotorów dostosowywania tematów prac dyplomowych do kierunku studiów i specjalności. Wprowadzono zasadę zatwierdzania tematów prac przez Radę Wydziału.

W ramach ponownej oceny jakości kształcenia odnoszącej się do studiów drugiego stopnia na kierunku „*ekonomia*” sformułowano pod adresem kształcenia uwagę dotyczącą powierzania opieki promotorskiej nad zbyt dużą liczbą prac jednej osobie. Uczelnia podjęła w tym zakresie działania naprawcze polegające na zmniejszeniu średniej liczebności grup seminaryjnych. W roku akademickim 2012/2013 liczą one od kilku do 12 osób. Jednocześnie jednak zatwierdzając tematy prac dyplomowych dla jednego z promotorów zatwierdzono 100 tematów prac, dla jednego 72 i dla kolejnego 70. Przy tak dużej liczbie prac nie ma możliwości zapewnienia odpowiedniej dbałości ze strony promotora o ich poziom naukowy. Na problemy z tym związane wskazano na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 30.10.2012 r. – w protokole stwierdzono, że „niektórzy promotorzy nie przestrzegają zasad pisania prac dyplomowych i zatwierdzonych tematów pracy ...”. Jednocześnie powołano Zespół do przeprowadzenia analizy zasad prowadzenia prac dyplomowych i magisterskich.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo

Ocena: „w pełni”

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

2.1) Specyficzne i szczegółowe efekty kształcenia zostały opracowane w sposób odpowiadający Krajowym Ramom Kwalifikacji. Realizacja przedmiotowych efektów kształcenia umożliwia realizację celów kształcenia i efektów kierunkowych określonych dla ocenianego kierunku studiów. Programy kształcenia, aktualnie realizowane na wyższych latach studiów, zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia.

2.2) Efekty kształcenia, a w szczególności efekty przedmiotowe, zostały opracowane w sposób zrozumiały i stwarzają podstawy do opracowania systemu weryfikacji ich realizacji.

2.3) System weryfikacji osiągnięć studentów opiera się na standardowych rozwiązaniach stosowanych w krajowym szkolnictwie wyższym. Formy weryfikacji efektów kształcenia określone są w ramach sylabusów przedmiotów oraz w regulaminie studiów. Występuje pewna niekompletność regulacji odnoszących się do procesu dyplomowania. Informacje o systemie weryfikacji efektów kształcenia są stosunkowo słabo rozpowszechnione wśród interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

2.4) Uczelnia nie prowadzi badań losów swoich absolwentów. Nie funkcjonują w niej sformalizowane procedury i mechanizmy pozwalające na dostosowanie efektów kształcenia do wymagań rynku pracy.

Kryterium 3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Program kształcenia dla kierunku studiów „*ekonomia*” prowadzonych na Wydziale Ekonomii WSGN w Warszawie oparty jest na pełnym zestawie treści merytorycznych przewidzianych dla tego kierunku studiów w standardach kształcenia oraz stosunkowo obszernym zestawie przedmiotów specjalizacyjnych z zakresu gospodarki nieruchomościami. Określa on efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odnoszących się zarówno do całego programu kształcenia, jak i poszczególnych przedmiotów. W planach studiów brak jest jednak rozgraniczenia form zajęć na wykłady i ćwiczenia. Harmonogramy zajęć w odniesieniu do niektórych przedmiotów uwzględniają wykład i ćwiczenia w ramach zajęć zaplanowanych na dany termin. To ograniczenie liczby aktywnych form zajęć i ich niejednoznaczne ujęcie w harmonogramie może mieć istotny wpływ na możliwość realizacji założonych efektów kształcenia. Dodatkowo, jak wskazano w pkt. 3.1 niniejszego Raportu, występują istotne różnice w liczbie godzin zajęć przyjętych w ramach planu studiów a występujących w harmonogramach zajęć polegające na mniejszej ich realizacji od zaplanowanych. W programie kształcenia na studiach niestacjonarnych brak jest praktyk zawodowych. Jest to także czynnik mogący mieć niekorzystny wpływ na realizację zakładanych celów i efektów kształcenia.

Wątpliwości budzi jedynie brak w programie kształcenia na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia praktyk zawodowych. Należy jednocześnie wskazać na brak konsekwencji Uczelni w zakresie opracowania i prezentacji efektów kształcenia w tym zakresie. Przyjmując bowiem założenie o braku praktyk na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia w ramach prezentacji sposobów weryfikowania efektów kształcenia zawarto stwierdzenie (pkt. VII), że efekty kształcenia weryfikowane są m.in. w odniesieniu do tych praktyk. Co więcej, identyczna jest treść tego dokumentu dla studiów drugiego stopnia, na którym praktyki nie są wymagane i realizowane. Wskazuje to na „mechaniczne” do pewnego stopnia przygotowanie dokumentacji opisującej efekty kształcenia.

Uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studiów kształcenie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia oraz na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia.

Studia stacjonarne pierwszego stopnia trwają trzy lata (6 semestrów), a ich program kształcenia przewiduje realizację 1801 godzin zajęć dydaktycznych, tj. o 1 godzinę więcej od przewidzianej w standardach kształcenia. Dla 29 imiennie ujętych w programie kształcenia przedmiotów podano treści kształcenia. Treści te odpowiadają przyjętym w standardach kształcenia dla kierunku studiów „*ekonomia*”. Treści te opracowano dla przedmiotów podstawowych, kierunkowych, kształcenia ogólnego oraz kilku przedmiotów związanych z rynkiem nieruchomości. W sposób jedynie bardzo ogólny wskazano treści kształcenia dla zajęć specjalistycznych.

W planie kształcenia uwzględnione są wszystkie przedmioty podstawowe, kierunkowe oraz ogólne ujęte w standardach kształcenia. Ujęty jest jednak tylko jeden przedmiot poszerzający wiedzę ogólną (Socjologia w wymiarze 28 godzin), co oznacza brak 32 godzin w stosunku do standardów kształcenia przewidujących na nie 60 godzin. Do takich przedmiotów na kierunku „*ekonomia*” nie można bowiem zaliczyć przedmiotów Metody oceny projektów gospodarczych, Podstawy gospodarki przestrzennej, czy Prawo administracyjne i gospodarcze - ściśle związanych z kierunkiem studiów. Wszystkie przedmioty podstawowe ujęte są w godzinowym przekraczającym od 12 do 24 godzin wymiar przewidziany w standardach kształcenia. Łącznie na przedmioty podstawowe przewidziane są 532 godziny zajęć, przy 360 godzinach określonych jako minimalny przez standardy. Plan kształcenia uwzględnia wszystkie przedmioty przekazujące treści kierunkowe ujęte w standardach w łącznym wymiarze 252 godzin, tj. o 72 większym od określonego jako minimalny. Na przedmioty specjalistyczne związane z wyceną nieruchomości, obrotem nieruchomościami i zarządzaniem nimi przewidzianych jest łącznie 645 godzin zajęć, w tym na 16 imiennie wymienionych. Seminarium dyplomowe realizowane jest przez dwa semestry po 28 godzin w każdym. Zajęcia do wyboru nie są ujęte w planie studiów.

Porównanie planów kształcenia zamieszczonych w Raporcie samooceny i harmonogramów zajęć na studiach stacjonarnych realizowanych w semestrze zimowym roku akademickiego 2012/2013 wskazuje na znaczne rozbieżności w liczbie godzin ujętych w planie i faktycznie realizowanych. W większości przypadków liczba godzin jest zdecydowanie niższa od ujętej w planie, chociaż sporadycznie zdarzają się sytuacje odwrotne. Skala tych rozbieżności jest tak duża, iż zasadne jest ich dokładne przedstawienie. Semestr I: Mikroekonomia – realizacja 18 godzin (plan 42), Informatyka 30 (30), Matematyka 20 (42), Prawo administracyjne 26 (14), Prawo cywilne 16 (42), Język obcy 22 (42), Wychowanie fizyczne 1 (28), Socjologia 0 (30). Semestr III: Gospodarka mieszkaniowa i prawo spółdzielcze 12 (15), Ekonomia integracji europejskiej 17 (42), Podstawy rynku nieruchomości 18 (28), Makroekonomia 20 (42), Analiza ekonomiczna 20 (42), Polityka gospodarcza 20 (42), Statystyka opisowa 24 (28), Język angielski 22 (42), Gospodarka nieruchomościami 15 (15). Semestr V: Rachunkowość 20 (56), Obrót nieruchomościami 27 (56), Rynek inwestycyjny i Metody oceny projektów ujęte na planie w tych samych godzinach 18 (28+28), Wycena nieruchomości 20 (56), Ekonometria 24 (42), Zarządzanie nieruchomościami 20 (56), Seminarium dyplomowe 18-20 (28).

Wskazane różnice liczby godzin ujętych w planach studiów podanych w Raporcie samooceny i harmonogramie zajęć na semestr zimowy powodują, że nie są realizowane wymagania godzinowe dla całych studiów, grup przedmiotów i poszczególnych przedmiotów określone w standardach kształcenia.

Formy zajęć nie zostały określone w planach studiów. Z harmonogramu zajęć na semestr zimowy wynika jednak, że ćwiczenia są stosowane jedynie dla Informatyki. W odniesieniu do kilku przedmiotów w harmonogramie podano, że są one prowadzone jako wykład plus ćwiczenia, bez wyróżnienia liczby godzin. W sylabusach przedmiotów nie określono metod prowadzenia zajęć.

Studia niestacjonarne pierwszego stopnia trwają trzy lata (sześć semestrów). Łączny wymiar godzin realizowanych na tych studiach wynosi 1135. Struktura programu kształcenia jest na studiach niestacjonarnych niemal identyczna, jak na studiach stacjonarnych, poza brakiem na pierwszych zajęć z Wychowania fizycznego. Ujęte są wszystkie przedmioty przekazujące treści podstawowe, każdy w wymiarze określonym w standardach kształcenia jako minimalny (jedynie dla dwóch przedmiotów przewidziano po 2 godziny więcej) w łącznym o 4 godziny większym. Ujęte są także wszystkie treści kierunkowe w wymiarze dokładnie odpowiadającym określonemu w standardach kształcenia (180 godzin). Na treści poszerzające wiedzę ogólną przewidziano tylko jeden przedmiot Socjologię w wymiarze 15 godzin. Grupa przedmiotów specjalistycznych ujęta jest w łącznym wymiarze 381 godzin, w tym seminarium dyplomowe 30 godzin. Zajęcia do wyboru nie są ujęte w planie studiów.

W Raporcie samooceny Uczelnia stwierdza, że stosowanie metod aktywizujących nie jest konieczne na studiach niestacjonarnych. Niewątpliwie konsekwencją tego było niezastosowanie w planach studiów podziału zajęć na wykłady i ćwiczenia. Brak wyodrębnienia ćwiczeń w dużym stopniu skutkuje deprecjonowaniem stosowania aktywnych metod prowadzenia zajęć. Z harmonogramu zajęć wynika, że w semestrze zimowym ćwiczenia prowadzone są z Informatyki. Dla kilku przedmiotów zaznaczono, że jest on prowadzony w ramach godzin ujętych w siatce zajęć jako wykład plus ćwiczenia. Brak rozdzielania tych dwóch form zajęć prowadzi do oceny, że rozwiązanie takie jest niezgodne z zasadami kształcenia określonymi w standardach kształcenia, które przewidują obowiązek realizacji na studiach pierwszego stopnia co najmniej 40 % zajęć w formie ćwiczeń, konwersatoriów i seminariów.

Podobnie jak na studiach stacjonarnych, także na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia występują znaczne różnice pomiędzy liczbą godzin podaną przez Uczelnię w planach kształcenia, a liczbą wynikającą z harmonogramów zajęć na semestr zimowy 2012/2013. Semestr I: Mikroekonomia – realizacja 22 godzin (plan 30), Informatyka 10 (15), Matematyka 16 (30), Prawo administracyjne 28 (14), Prawo cywilne 24 (32), Język obcy 16 (24), Socjologia 0 (15). Semestr III: Gospodarka mieszkaniowa i prawo spółdzielcze 9 (15), Ekonomia integracji europejskiej 8 (30), Podstawy rynku nieruchomości 16 (15), Makroekonomia 23 (30), Analiza ekonomiczna 18 (30), Polityka gospodarcza 8 (30), Statystyka opisowa 14 (16), Język angielski 14 (24), Gospodarka nieruchomościami 20 (15). Semestr V: Rachunkowość 18 (30), Obrót nieruchomościami 19 (14), Rynek inwestycyjny i Metody oceny projektów ujęte na planie w tym samym czasie 28 (15+16), Wycena nieruchomości 18 (26), Ekonometria 17 (30), Zarządzanie nieruchomościami 13 (24), Język obcy 14 (24), Seminarium dyplomowe 4-7 (15). Wskazane różnice liczby godzin ujętych w planach studiów podanych w Raporcie samooceny i harmonogramie zajęć na semestr zimowy powodują, że nie są realizowane wymagania godzinowe dla całych studiów, grup przedmiotów i poszczególnych przedmiotów określone w standardach kształcenia.

Studia niestacjonarne drugiego stopnia trwają 2 lata (4 semestry). Łączny wymiar godzin zajęć wynosi dla nich 720 godzin, tj. o 240 więcej od wynikającego ze standardów kształcenia. W programie kształcenia ujęte są wszystkie przedmioty przekazujące treści podstawowe na poziomie minimalnym określonym w standardach, tj. po 30 godzin każdy. Również przedmioty przekazujące treści kierunkowe ujęte są w pełnym zakresie przewidzianym w standardach kształcenia i w łącznym wymiarze godzinowym odpowiadającym przyjętemu w tym dokumencie (120 godzin). Na seminarium i proseminarium magisterskie przewidziano w planie kształcenia łącznie 75 godzin. Elementem kształcenia na studiach drugiego stopnia są także wykłady fakultatywne w łącznym wymiarze 150 godzin oraz przedmiot podstawowy o takiej samej liczbie godzin.

Także na studiach drugiego stopnia występują na ocenianym kierunku znaczne rozbieżności pomiędzy liczbę godzin faktycznie realizowanych a liczbą godzin ujętych w

planie studiów. I tak w semestrze I roku akademickiego 2012/2013 zajęcia z Historii myśli ekonomicznej realizowane były w wymiarze 18 godzin przy planowanej liczbie 30, Ekonomii menedżerskiej 18 (30), Makroekonomii 24 (30), Wnioskowania statystycznego 20 (30), Organizacji i planowania eksploatacji obiektów budowlanych 27 (brak w planie), Etyki biznesu 12 (15), Prawa gospodarczego 21 (30), Proseminarium magisterskiego 9 (15). W semestrze III: Doradztwo gospodarcze 21 (15), Wycena nieruchomości – wykład fakultatywny 21 (30), Ekonomia matematyczna 24 (30), Planowanie gospodarki przestrzennej – wykład fakultatywny 24 (30), Rynek kapitałowy i finansowy 16 (30), seminarium magisterskie (poszczególne grupy) 1 – 3 – 9 (15). Wskazane różnice liczby godzin ujętych w planach studiów podanych w raporcie samooceny i harmonogramie zajęć na semestr zimowy powodują, że nie są realizowane wymagania godzinowe dla całych studiów, grup przedmiotów i poszczególnych przedmiotów określone w standardach kształcenia.

Na studiach drugiego stopnia na kierunku Ekonomia prowadzonych w formie studiów niestacjonarnych także brak jest w planie studiów podziału godzin zajęć na wykłady i ćwiczenia. W harmonogramie zajęć na semestr zimowy wykazanych jest kilka przedmiotów z określeniem „wykład + ćwiczenia”. Brak jest jednak podziału na te dwie formy a zajęcia odbywają się dla całego roku. Podobnie jak na studiach pierwszego stopnia w sylabusach przedmiotów brakuje określenia stosowanych metod dydaktycznych służących realizacji celów i efektów kształcenia.

Programy kształcenia na kierunku „*ekonomia*” uwzględniają punktację ECTS. Zasady przypisywania punktów nie zostały ujęte w odpowiednim wewnętrznym akcie normatywnym. Ogólne zasady w tym zakresie zostały sformułowane w Regulaminie studiów oraz uszczegółowione w Zarządzeniu Rektora WSGN z dnia 27.09.2005 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Punktów Zaliczeniowych zgodnego ze standardem ECTS. Opis stosowanego w Uczelni systemu punktów ECTS przedstawiony w raporcie samooceny, mającym podstawy w Regulaminie studiów, wskazuje na oparcie go na następujących zasadach:

- przypisanie liczby punktów do przedmiotów w oparciu o średni nakład pracy przeciętnego studenta niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia;
- przyjęcie równoważności jednego punktu ECTS 25-30 godzinom pracy studenta;
- przyjęcie wymaganego nakładu czasu pracy studenta w ciągu roku akademickiego 1500-1800 godzin, co odpowiada 60 punktom ECTS;
- określenie właściwości Rady Wydziału, z uwzględnieniem opinii autorów programu kształcenia z poszczególnych przedmiotów, w zakresie określenia pracochłonności związanej z poszczególnymi przedmiotami i w konsekwencji liczbą przypisanych im punktów;
- określenie przez Radę Wydziału zasad przenoszenia osiągnięć studenta wyrażonych w punktach ECTS i właściwości dziekana do podejmowania decyzji w tym zakresie.

Powyższy opis odnoszący się do warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta nie jest kompletny z punktu widzenia obowiązujących w tym zakresie przepisów (Rozporządzeń Ministra NiSW z dnia 14.09.2011 r. i 5.10.2011 r.), gdyż nie określa takich elementów, jak: łącznej liczby punktów dla zaliczenia odpowiedniego poziomu studiów, liczby punktów związanych z zaliczeniem semestru, minimalnych liczb punktów niezbędnych dla zaliczenia poszczególnych grup zajęć (modułów kształcenia) i praktyki zawodowej, przygotowaniem i złożeniem pracy dyplomowej. Z planu studiów stacjonarnych pierwszego stopnia wynika, że dla ujętych w nich przedmiotów przypisano 181 punktów ECTS. Dla poszczególnych semestrów liczba punktów wynosi od 29 do 31, poza semestrem IV, dla którego przewidziano 35 punktów. Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia

dla poszczególnych przedmiotów przyjęto od 28 do 30 punktów ECTS. Dla seminarium dyplomowego przewidzianych jest 11 punktów ECTS na studiach stacjonarnych i 10 na niestacjonarnych. Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia łączna liczba punktów ECTS wynosi 120. W poszczególnych semestrach liczba ta zawiera się od 28 do 32. Do seminarium magisterskiego przyporządkowanych zostało 20 punktów ECTS.

Analiza programów kształcenia na kierunku Ekonomia na studiach pierwszego i drugiego stopnia wskazuje, że chociaż system ECTS nie został w Uczelni opisany w sposób przejrzysty i kompletny, to punktacja ECTS przyjęta dla ocenianego kierunku studiów odpowiada wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie studiów.

Metoda e-learningu nie jest wykorzystywana do realizacji zajęć.

Studenci w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym zwrócili uwagę, że prawie wszystkie zajęcia są realizowane w formie wykładów. Studenci wyrazili opinię, że większość wykładów jest prowadzona przez starszych wykładowców, którzy mają duże problemy z przejrzystym przekazaniem studentom swojej wiedzy. Zajęcia odbywają się w blokach, jedynie z pięciominutowymi przerwami, zdaniem studentów utrudnia im to osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Krótkie przerwy między zajęciami, utrudniają studentom skupienie się i efektywne zdobywanie wiedzy.

Sekwencja zajęć na studiach pierwszego stopnia jest identyczna dla studiów realizowanych w formie studiów stacjonarnych i studiów niestacjonarnych. W pierwszym semestrze realizowane są przedmioty podstawowe i ogólne. W semestrze drugim wprowadzone są dodatkowo przedmioty kierunkowe. Od semestru trzeciego realizowane są przedmioty specjalnościowe i ich udział w całości godzin zajęć stopniowo rośnie. Wszystkie te przedmioty realizowane są w odpowiedniej kolejności wynikającej z powiązań merytorycznych występujących pomiędzy nimi. Język obcy realizowany jest na studiach stacjonarnych przez cztery pierwsze semestry, a na studiach niestacjonarnych przez pięć pierwszych semestrów. Seminarium dyplomowe odbywa się zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych przez ostatnie dwa semestry.

Na studiach drugiego stopnia w pierwszym semestrze realizowane są przedmioty przekazujące treści podstawowe i kierunkowe. W planie studiów ujęte jest także proseminarium magisterskie. Od drugiego semestru wprowadzane są sukcesywnie przedmioty specjalnościowe. Od tego semestru rozpoczyna się także realizacja seminarium magisterskiego. W semestrze czwartym realizowane są wyłącznie przedmioty określone jako zawodowe i wykłady fakultatywne wybierane spośród przedmiotów zawodowych dla pozostałych specjalności. Nastęstwo przedmiotów jest właściwe i wynika z merytorycznych powiązań występujących pomiędzy nimi.

Punkty ECTS są określone dla poszczególnych przedmiotów zgodnie z wymaganiami w tym zakresie.

Wszystkie zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia prowadzone są w ramach jednej grupy zajęciowej, co przy małej liczebności roczników (10-14 osób), zapewnia w przypadku zajęć wymagających stosowania metod aktywizujących właściwą liczebność grup studenckich. Zajęcia odbywają się od poniedziałku bądź wtorku do czwartku od godzin porannych do wczesnych godzin popołudniowych. Nie są one jednak

zorganizowane systematycznie w każdym tygodniu, lecz w określonych dniach w ramach całego semestru. Większość odbywa się w modułach 2-3 godzinnych.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych organizowane są od godziny 16.00 w piątki do nawet godziny 21.00, w soboty od godziny 8.30 do godziny 20-21. Zdecydowanie mniej zajęć odbywa się w niedziele. Niestety na studiach niestacjonarnych zdarzają się bloki 6 godzin zajęć z tego samego przedmiotu, co stanowi nadmierną ich koncentrację.

Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia przy liczebności poszczególnych roczników wynoszącej odpowiednio 24, 45 i 48 osób, jak wynika z harmonogramów zajęć, większość odbywa się w jednej grupie. Na pierwszym roku dwie grupy ćwiczeniowe są jedynie z informatyki i z języka obcego, na drugim dwie grupy tylko z języka obcego, a na trzecim trzy grupy z tego przedmiotu. Jak już wskazano Uczelnia w Raporcie samooceny informuje, że nie widzi potrzeby stosowania metod aktywizujących na studiach niestacjonarnych. W harmonogramach zajęć na semestr zimowy roku akademickim 2012/2013 kilka przedmiotów (Prawo cywilne, Prawo administracyjne, Mikroekonomia, Analiza ekonomiczna, Makroekonomia, Statystyka opisowa, Metody oceny projektów gospodarczych, Rachunkowość, Ekonometria) ujętych jest jako „wykład+ćwiczenia”. Ćwiczenia nie są zatem wyodrębnione jako forma zajęć i prowadzone w tych samych dużych grupach co wykłady. Podobna sytuacja występuje na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia, na których liczebność roczników wynosi odpowiednio 44 i 54 osoby. Zajęcia z kilku przedmiotów oznaczone są w harmonogramie jako „wykład+ćwiczenia” (Organizacja i planowanie eksploatacji obiektów budowlanych, Wnioskowanie statystyczne, Makroekonomia, Planowanie gospodarki przestrzennej). W Raporcie samooceny Uczelnia podaje, że średnia liczebność grup ćwiczeniowych wynosi 35 osób, a seminaryjnych 20 osób. Prowadzenie zajęć seminaryjnych w tak dużych grupach nie zapewnia odpowiednio efektywnej opieki promotorskiej. Aktualnie na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia uruchomione są na trzecim roku studiów 2 seminaria dyplomowe dla 11 studentów. Natomiast na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia dwa seminaria na trzecim roku dla 48 studentów) oraz trzy na studiach drugiego stopnia dla 54 studentów.

Uczelnia nie prowadzi na ocenianym kierunku studiów kształcenia w ramach zamiejscowego ośrodka dydaktycznego.

Studenci mają zapewniony dostęp do konsultacji organizowanych w ramach dyżurów pracowników dydaktycznych oraz drogą elektroniczną.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci zwracali uwagę, że liczba przedmiotów w drugim semestrze jest o wiele większa od tej w pierwszym semestrze, co jest szczególnie problematyczne dla studentów ostatniego roku studiów, którzy chcieliby się skupić na pisaniu pracy magisterskiej.

Regulamin studiów przewiduje możliwość przyznania studentowi indywidualnego toku studiów. Jako okoliczności uzasadniające wystąpienie przez studenta o indywidualny tok studiów wskazano uzyskanie z dotychczasowego toku studiów średniej ocen co najmniej 4,5 oraz wskazanie przyczyn skrócenia okresu studiowania bądź zmian programowych w planie studiów. Opracowany przez studenta program studiów indywidualnych podlega zatwierdzeniu przez dziekana. Rozwiązania te nie wskazują wprost na promowanie poprzez indywidualny tok studiów osób szczególnie uzdolnionych oraz nie przewidują wyznaczania opiekuna naukowego dla studenta. Brak jest również rozwiązań umożliwiających indywidualizację procesu kształcenia w odniesieniu do studentów niepełnosprawnych. W Raporcie samooceny Uczelnia informuje, że nie posiada takich rozwiązań. Aktualnie na ocenianym kierunku studiów z możliwości indywidualizacji kształcenia nie korzysta żaden student.

Kształcenie na ocenianym kierunku odbywa się przede wszystkim w formie wykładów. Studenci zwracali uwagę na potrzebę zaplanowania w programie innej formy

zajęć, które umożliwiłyby praktyczne wykorzystanie zdobytej na wykładach wiedzy. Jak już wspomniano znaczna część wykładowców prowadzących zajęcia to osoby starsze, które mają utrudniony kontakt ze studentami. Studenci cenią ich za wiedzę, lecz widzą potrzebę wprowadzenia innej formy zajęć praktycznych z młodszymi wykładowcami. Brakuje w programie studiów większej ilości ćwiczeń, w trakcie których mogłyby być sprawdzane rzeczywiste umiejętności nabyte przez studentów.

Nie istnieją formy indywidualizacji kształcenia dedykowane ściśle dla grup studentów wybitnie uzdolnionych lub niepełnosprawnych. Zgodnie z przepisami zawartymi w § 35 Regulaminu Studiów studenci po pierwszym roku studiów na studiach pierwszego stopnia i na jednolitych studiach magisterskich oraz po pierwszym semestrze na studiach drugiego stopnia mogą ubiegać się o indywidualny tok studiów. Student zainteresowany ITS występuje z wnioskiem do dziekana. Warunkiem niezbędnym do otrzymania zgody na ITS jest uzyskanie przez studenta co najmniej średniej ocen 4,5 z dotychczasowego przebiegu studiów. ITS polega na możliwości skrócenia okresu studiowania bądź zmian programowych w planie studiów. Indywidualny program studiów może polegać także, na modyfikowaniu planu studiowania poprzez wprowadzanie przedmiotów spoza macierzystej Uczelni bądź odbywania semestralnych lub rocznych studiów w innej uczelni.

Studenci wiedzą o możliwości oraz zasadach ubiegania się o ITS, jednak nie wiedzą jak w praktyce wyglądają formy wsparcia, ponieważ ze względu na tryb prowadzenia studiów, nie są tym zainteresowani.

3.2)

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne nie tworzą w pełni spójnej całości. Nakłady pracy wyrażone w godzinach dla realizacji efektów kształcenia ujętych w dokumencie określonym przez Uczelnię jako efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów nie są w pełni zgodne z liczbą godzin realizacji przedmiotów podaną w ich sylabusach. Wspomniane efekty kształcenia nie określają metod realizacji zajęć w ich powiązaniu z formami zajęć. W Raporcie samooceny stwierdzono wręcz, że stosowanie metod aktywizujących na studiach niestacjonarnych nie jest konieczne, „ponieważ te systemy studiów same w sobie powodują aktywne postawy studentów”. Założenie takie należy uznać za nieuzasadnione z punktu widzenia dydaktycznego, tj. realizacji zakładanych efektów kształcenia. Podejmowanie studiów w trybie niestacjonarnym wynika z różnych motywów, w tym pracy zawodowej i nie ma uzasadnienia merytorycznego dla rezygnacji w odniesieniu do tej grupy studentów do stosowania aktywnych metod nauczania. Nie można założyć a priori, że przykładowo praca zawodowa wykonywana przez studentów studiów niestacjonarnych stanowi niezbędny substytut dla uwzględnienia w programie kształcenia stosowania aktywnych metod nauczania. Mimo braku w planach studiów w sylabusach przedmiotów określona została struktura godzin zajęć z podziałem na wykład i ćwiczenia. Jednocześnie jednak w harmonogramach zajęć nie przewidziano ich podziału na wykład i ćwiczenia, ale ujmowane są one łącznie. Co więcej w sylabusach przedmiotów podano jedynie formy zajęć bez określenia metod dydaktycznych. Również sposoby weryfikacji efektów kształcenia określono w sylabusach w sposób bardzo ogólny – egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium. W WSGN nie wprowadzono praktyki zawodowej dla studiów niestacjonarnych. W Uczelni nie określono także wymagań związanych z pracą dyplomową. Nie opracowano sylabusu seminarium dyplomowego. Nie określono zatem w sposób sformalizowany jakie są cele i efekty kształcenia związane z tym przedmiotem i jak są one weryfikowane.

Program i wymiar praktyk studenckich na ocenianym kierunku studiów jest spójny z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Praktyki odbywają się w odpowiednich terminach i prawidłowo dobranych miejscach. Systemu kontroli i zaliczania praktyk jest właściwy. Uczelnia prowadzi dokumentację związaną z praktykami zawodowymi na studiach stacjonarnych w sposób prawidłowy. Natomiast nieprawidłowością jest nieuwzględnienie praktyk zawodowych w programach studiów niestacjonarnych.

Program studiów pierwszego stopnia na kierunku „*ekonomia*” prowadzonym w WSGN przewiduje realizację praktyki zawodowej. Sprawy związane z praktykami studenckimi zostały ujęte w dokumencie „Zasady odbycia i zaliczenia praktyki studenckiej dla studentów studiów stacjonarnych WSGN w roku akademickim 2012/2013”. Zasady te zostały pierwotnie określone jako Regulamin praktyk zawodowych i uchwalone przez Senat w dniu 27.06.2006 roku. Są one corocznie przekazywane studentom jako zasady obowiązujące w danym roku akademickim. Minimalny wymiar praktyki został określony na 140 godzin, w tym 20 godzin pracy własnej studenta związanej z przygotowaniem się do praktyki, 115 godzin praktyki w firmie i 5 godzin na przygotowanie sprawozdania. Praktyka taka przewidziana jest jedynie dla studentów studiów stacjonarnych. Studenci powinni odbyć praktykę po zaliczeniu trzech semestrów studiów. Przystępując do praktyki studenci powinni posiadać niezbędną wiedzę z zakresu uprawnień licencjonowanych pośredników, zarządców i rzeczoznawców majątkowych. Celem praktyki jest zapoznanie studenta z procedurami stosowanymi w firmach związanych z obsługą rynku nieruchomości. Studenci powinni także w ich ramach dokonać konfrontacji swojej wiedzy teoretycznej z praktyką gospodarczą. Profil praktyki powinien być zgodny z obraną przez studenta specjalizacją.

Jako miejsca praktyk w „Zasadach” wskazano jedną firmę (założyciela Uczelni), z którą Uczelnia ma podpisaną umowę o organizacji praktyk. Za zgodą WSGN praktyka może odbyć się także w innej firmie związanej z sektorem nieruchomości. Uczelnia dopuszcza zaliczanie praktyk przez dziekana na podstawie udokumentowanego wniosku poświadczającego zatrudnienie na stanowisku związanym bezpośrednio z kierunkiem studiów. Większość studentów studiów stacjonarnych odbywa jednak praktykę.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest złożenie przez studenta przed rozpoczęciem praktyki wniosku u pełnomocnika rektora ds. praktyk studenckich, a po jej odbyciu wypełnionego dzienniczka praktyki, który powinien zawierać wpisy wykonanych w jej trakcie czynności poświadczone przez przedstawiciela zakładu pracy.

W ramach oceny jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „*ekonomia*” przeprowadzonej w 2007 r. nie sformułowano zaleceń w odniesieniu do niniejszego kryterium.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo

Ocena: „znacząco”

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

3.1) Liczby godzin przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów podane w Raporcie samooceny w części dotyczącej efektów kształcenia różnią się istotnie od liczby godzin faktycznie realizowanych a wynikających z harmonogramów zajęć dla semestru zimowego. Oznacza to, że nie są realizowane wymagania odnoszące się do łącznego wymiaru godzin zajęć oraz dla poszczególnych przedmiotów i ich grup określone w standardach kształcenia. W planach studiów nie określono form zajęć (wykłady, ćwiczenia), ale z harmonogramów zajęć wynika, że nie jest realizowany wymóg prowadzenia co najmniej 40 % w formach ćwiczeń, konwersatoriów, seminariów. Uczelnia stwierdza przy tym, że nie widzi potrzeby stosowania metod aktywizujących na

studiach niestacjonarnych. Praktyki zawodowe są prawidłowo włączone do programu studiów stacjonarnych – brak ich jest natomiast w ramach studiów niestacjonarnych. Określone zastrzeżenia nasuwa organizacja zajęć na studiach niestacjonarnych – trwają one niekiedy do godziny 21.00, występują bloki zajęć z tego samego przedmiotu liczące 6 godzin, a liczebność grup w ramach zajęć deklarowanych jako obejmujące ćwiczenia jest zbyt duża.

3.2) Brakuje praktyki zawodowej na studiach pierwszego stopnia realizowanych w formie niestacjonarnej. Na ocenianym kierunku studiów nie stosuje się aktywizujących metod nauczania na studiach niestacjonarnych, na których studiuje większość studentów tego kierunku studiów. Konsekwencją jest wyodrębnienie grup ćwiczeniowych tylko z nielicznych przedmiotów, a prowadzenie niektórych jako wykład i ćwiczenia w ramach tej samej licznej grupy. Przyjęcie założenia, że sam fakt studiowania w formie niestacjonarnej wywołuje aktywne postawy studentów jest nieuzasadnione z punktu widzenia możliwości realizacji założonych efektów kształcenia. Nie określono wymagań związanych z seminarium, pracą dyplomową i egzaminem dyplomowym.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

WSGN w Warszawie dysponuje kadrami, właściwą dla prowadzenia kierunku „*ekonomia*”. Liczba nauczycieli akademickich jest wystarczająca dla sprawnego osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia na I i II stopniu na kierunku „*ekonomia*”. Czternastu pracowników prowadzących przedmioty specjalnościowe posiada duże doświadczenie praktyczne, poparte między innymi certyfikatami. Struktura kwalifikacji kadr jest właściwa dla prowadzenia kształcenia na kierunku „*ekonomia*”, zapewniając tym samym osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Kadra jest stabilna, większość osób zadeklarowanych do minimum kadrowego jest zatrudniona w Uczelni od kilku lub nawet kilkunastu lat, na czas nieokreślony.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku „*ekonomia*” legitymują się odpowiednim przygotowaniem z zakresu prowadzonych przez siebie zajęć dydaktycznych. Wśród osób zaliczonych do minimum kadrowego, są to w dwóch przypadkach osoby powołane na członka-korespondenta Polskiej Akademii Nauk, osoby uczestniczące w radach naukowych czasopism, a także w ciałach doradczych odpowiednich ministerstw. Wielu z nich posiada dodatkowo doświadczenie praktyczne związane z rynkiem nieruchomości. W grupie pozostałych nauczycieli akademickich, znajdują się profesorowie, doktorzy habilitowani, doktorzy i magistrowie, posiadający odpowiednie kwalifikacje do realizowanych przedmiotów. Konkludując, struktura kwalifikacji kadry odpowiada prowadzonym przez nią przedmiotom, zapewniając możliwość realizacji założonych efektów kształcenia. Generalnie kadra dydaktyczna zatrudniona w WSGN w Warszawie legitymuje się znacznym doświadczeniem praktycznym i dydaktycznym.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku

„ekonomia”, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.).

Teczki personalne pozwalają także na ocenę w jakim wymiarze wykładowcy realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożyli nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „ekonomia” na Wydziale Ekonomii Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie - zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742).

Na bazie informacji zawartych w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby zaliczane są do minimum kadrowego nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione (8 osób), nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 wymienionego wyżej rozporządzenia. Wymagań tych nie spełniają 4 osoby, bowiem w ich przypadku w umowach o pracę nie określono w jakim wymiarze czasu pracy zostały zatrudnione w Uczelni. Ponadto stwierdzono, iż w 10 przypadkach osoby stanowiące minimum kadrowe zostały zatrudnione na stanowiskach niezgodnych przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i Statutu Uczelni, tj. profesor, pracownik naukowy, pracownik naukowo-dydaktyczny.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Na Wydziale Ekonomii wszystkie oświadczenia zostały podpisane w czerwcu 2012 r., a więc zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy.

Spośród wykładowców 6 osób prowadzi osobiście na kierunku „ekonomia”, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicki) oraz 5 co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia. Jedna osoba ze stopniem doktora ma zaplanowanych 30 godzin i tyleż wykonanych co oznacza niespełnienie wymogów regulowanych przywołanymi wyżej przepisami.

Osoby wskazane do minimum kadrowego na kierunku „ekonomia” mają tytuły profesora oraz dyplomy doktora habilitowanego lub doktora nauk ekonomicznych w dziedzinie nauk: technicznych (5 osób), ekonomicznych (6 osób) oraz rolniczych (1 osoba). Z uwagi na specyfikę zagadnień związanych z analizą nieruchomości taka struktura może być uznana za prawidłową, zwłaszcza że wśród pozostałych nauczycieli akademickich znajduje się 5 osób posiadających stopień doktora nauk ekonomicznych. U wielu osób, których podstawowe wykształcenie miało charakter techniczny nastąpiła zmiana zainteresowań naukowych, co znalazło odzwierciedlenie w publikacjach z zakresu obrotu nieruchomościami, koncepcji zagospodarowania przestrzennego oraz wyceny nieruchomości. Jeden z doktorów nauk technicznych zadeklarowany do minimum kadrowego obronił w 1997 r pracę doktorską nt. Analiza obrotu nieruchomościami w strefach ochronnych zakładów, co wskazuje na ekonomiczne aspekty zagadnień związanych z nieruchomościami.

Zróżnicowanie tematyczne problematyki badawczej osób stanowiących minimum kadrowe nie budzi zastrzeżeń i w pełni oddaje specyfikę Uczelni. W minimum kadrowym występują ekonomiści, którzy specjalizują się w zakresie polityki gospodarczej i społecznej, gospodarki regionalnej, ekonomiki pracy, ekonomii międzynarodowej, rozwoju

zrównoważonego oraz rachunkowości. W dorobku kadry brakuje publikacji z zakresu metod ilościowych w ekonomii i ich zastosowań. Z uwagi na znaczny dorobek praktyczny kadry warto byłoby rozważyć kształcenie na profilu praktycznym zamiast zadeklarowanego obecnie profilu ogólnoakademickiego. Jest to tym bardziej zasadne, że planowana nowelizacja przepisów ustawowych o szkolnictwie wyższym zmierza w stronę stymulowania uczelni do lepszego przygotowania ich absolwentów do wymogów rynku pracy.

Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów.

Spośród 12 osób zgłoszonych do minimum kadrowego studiów I i II na kierunku ekonomia, 7 osób spełnia wymogi formalne, aby można je było zaliczyć do tego minimum. Wymogi merytoryczne spełnia 11 zgłoszonych osób. Dlatego też można stwierdzić, że wymogi określone w § 5 ust. 5 oraz w § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.) nie są spełnione w odniesieniu do studiów II stopnia.

Do minimum kadrowego zaliczonych zostało:

4 pracowników z tytułem profesora,

1 pracownik ze stopniem doktora habilitowanego,

2 pracowników ze stopniem doktora z dorobkiem z zakresu ekonomii.

Szczegółowe informacje zawarto na ten temat zawarto w **załączniku nr 5**.

Z formalnego i merytorycznego punktu widzenia można zatem stwierdzić, że wymogi w zakresie minimum kadrowego dotyczące kształcenia na II stopniu studiów na kierunku „ekonomia” nie są spełnione.

Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

Skład minimum kadrowego na kierunku „ekonomia” prowadzonego na Wydziale Ekonomii nie może być uznany w perspektywie długookresowej za stabilny. Co prawda wszystkie osoby wskazane do minimum kadrowego zatrudnione zostały na czas nieokreślony, ale konieczne jest podjęcie działań na rzecz odmłodzenia kadry, ponieważ z chwilą jej przejścia na emeryturę i rezygnacji z prowadzenia zajęć dydaktycznych może okazać się, że Uczelnia nie będzie w stanie sprostać wymogom minimum kadrowego na studiach II stopnia. Trzeba bowiem pamiętać, że wszyscy zgłoszeni do minimum kadrowego wykładowcy osiągnęli wiek emerytalny (mają od 66 do 85 lat).

W stosunku do roku 2006, w którym odbyła się pierwsza ocena jakości kształcenia na kierunku „ekonomia”, nie nastąpiły zbyt duże zmiany w składzie tego minimum, bowiem aż 7 osób (6 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 1 doktor), to nauczyciele akademicy, którzy tworzyli to minimum w roku 2006. Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest, zgodnie z wymogami dla studiów II stopnia, podstawowym miejscem pracy.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku „ekonomia”, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony. Liczba studentów na ocenianym kierunku wynosi bowiem 235, liczba

deklarowanych przez Uczelnię wykładowców do minimum kadrowego wynosi 12, a zaliczonych 7.

4.3)

Nauczycielami akademickimi w WSGN są w znacznej mierze fachowcy w zakresie gospodarowania nieruchomościami, co pozostaje w zgodzie z ideą założycieli Uczelni. Dobór kadry odbywał się i odbywa nadal przy założeniu, że dużą część wykładowców stanowią osoby profesjonalnie działające na rynku nieruchomości, znające realia i praktykę funkcjonowania teoretycznych informacji.

Wśród pracowników i współpracowników można wskazać obecnie aż 14 osób posiadających, obok stopni i tytułów naukowych, jedną lub kilka licencji zawodowych. Pracownicy posiadają licencję zawodową rzeczoznawcy majątkowego, licencję zawodową zarządcy nieruchomości, uprawnienia do posługiwania się tytułem Recognised European Valuer (REV), nadane przez Europejskie Stowarzyszenie Rzeczoznawców Majątkowych TEGoVA, Certyfikat Polskiej Federacji Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych (PFSRM) potwierdzający udokumentowane przygotowanie zawodowe do wyceny przedsiębiorstw, Certyfikat Związku Banków Polskich i PFSRM potwierdzający udokumentowane przygotowanie zawodowe do wyceny nieruchomości dla potrzeb zabezpieczenia wierzytelności bankowych, a także licencję zawodową pośrednika w obrocie nieruchomości.

W ramach polityki kadrowej dąży się w Wyższej Szkole Gospodarowania Nieruchomościami do pozyskania możliwie największej liczby dydaktyków stosujących, w ramach prowadzonych przedmiotów, zajęcia praktyczne, na których mają znaczną swobodę w wykorzystywaniu niestandardowych metod nauczania (m.in. warsztaty zawodowe, przygotowanie zawodowe). W opinii Zespołu Uczelni udało się wyselekcjonować kadrę spełniającą kryteria stawiane przez władze i w zasadzie aprobowaną przez studentów. Bardzo pomocna jest w tym zakresie współpraca ze środowiskiem profesjonalistów obsługujących rynek nieruchomości, w tym przede wszystkim ze stowarzyszeniami zawodowymi.

pozytywne opinie dotyczą także osób spoza minimum kadrowego, prowadzących zajęcia z przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Obecnie zajęcia z tych przedmiotów prowadzą specjaliści posiadający co najmniej stopień doktora.

W ramach polityki kadrowej Uczelnia stara się zatrudniać młodych dydaktyków - magistrów, będących w trakcie studiów doktoranckich, dokładając wszelkich starań, aby umożliwić im zdobycie stopnia doktora i zachęcić do długiej współpracy z Uczelnią. WSGN wspiera publikacje wydawane przez pracowników, także w wydawnictwach zewnętrznych, czego przykładem jest wydanie w latach 2008-2012 pięciu pozycji, w których uczestniczył pracownik Uczelni w Wydawnictwie KUL w Lublinie. Wspomniane publikacje dotyczyły funduszy Unii Europejskiej i polityki spójności Unii Europejskiej.

Spotkanie z kadrą WSGN odbyło się 10.03.2013, o godz. 10.00. W spotkaniu uczestniczyły 4 osoby, prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku oraz przedstawiciel biura karier. Przewodniczący Zespołu Oceniającego zaproponował osadzenie dyskusji wokół następujących kwestii: strategia Uczelni, efekty kształcenia, program studiów, kadra, baza, badania naukowe, wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. W opinii jednego z profesorów strategia nie wygląda najlepiej, uczelnia jest wąsko sprofilowana i do tego zawodowo. Władze powinny rozszerzyć ofertę. Prace magisterskie i licencjackie koncentrują się wokół nieruchomości, a powinny być sprofilowane szerzej, w kierunku ekonomicznym. Inne zdanie polegało na wyrażeniu opinii, że studenci powinni być sprofilowani na rzecz zarządzania nieruchomości. Środowisko osób zajmujących się nieruchomościami uprawia strategię samoizolacji. Eksponuje się problematykę stanu nieruchomości, a mniej zadowolenie

użytkownika. Współpraca powinna być szersza, powinna być na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Jeden z profesorów stwierdził, że absolwent WSGN nie powinien być kształcony tak jak absolwent Uniwersytetu Warszawskiego czy SGH. Zatem taka szkoła jak WSGN nie powinna iść w kierunku ogólności, a wiązać się z praktyką. Na zagospodarowanie przestrzenne idą największe środki z UE, zatem ważne jest, aby kształcić specjalistów przystosowanych do wykorzystywania środków unijnych. Szkoła powinna ten kierunek utrzymywać. „Salonowe” wykształcenie ekonomiczne nie sprawdzi się, jeśli nie będzie konkretnych umiejętności.

Siłą szkoły jest praktyczne ukierunkowane na zawody związane z nieruchomościami. Jest praca na tym rynku, ale dla osób posiadających określone umiejętności. Obserwuje się mniejszą liczbę studentów, ale ci którzy przychodzą do WSGN są przekonani co do tego czego chcą. Są to dobrzy studenci, procent osób słabszych jest niewielki. Polityka uwolnienia zawodów spowodowała tak istotne zmiany na rynku, że dostosowanie zajmie trochę czasu. Formułowanie strategii jest zadaniem władz Uczelni. Treści programowe powinny się utrzymać, ponieważ określone umiejętności będą niezbędne. Nauczyciele powinni mieć nie tylko wiedzę akademicką, ale także wiedzę praktyczną i przygotowanie pedagogiczne. Ćwiczenia często polegają na tym prezentacji prac projektowych, tak aby student umiał się wypowiedzieć. Niektórzy studenci mają duże doświadczenie zawodowe, i piszą dobre prace magisterskie i licencjackie.

Wskazano, że działania związane z przyjęciem KRR są pozytywne, porządkują pewne sprawy. Sylabusy wymagają pracy, ale jak trzeba to należy je zrobić. W przyszłości Uczelnia powinna zdecydowanie postawić na profil praktyczny. Wiedza praktyczna powinna być po obu stronach: nauczycieli i studentów. Jeśli Uczelnia ma egzystować to musi mieć studentów, same nieruchomości mogą nie wystarczyć jako specjalność. Zwrócono uwagę na to, że nazwa Szkoły jest zbyt wąska. Zaproponowano pośrednie rozwiązanie: profilować wąsko studia pierwszego stopnia i szeroko integrować tematykę studiów II stopnia.

W zakresie programu nauczania - wymiaru godzinowego przedmiotów wskazano, że programy są ustalane na radzie wydziału, programy są dobrze skonstruowane. Powinny być takie przedmioty jak: historia myśli ekonomicznej, marketing, ale brakuje na to pieniędzy, co upraszcza działania. Ale treści są logiczne i dobrze ułożone. Osoby pracujące mają mało czasu na studiowanie, co należy uwzględnić w toku nauczania i egzekwowania. Wskazano także, że studenci przychodzą poprawiać oceny, bo chcą dostać stypendium, starają się wykorzystać wszelkie możliwości.

Kontakty między studentami a kadrami zostały ocenione pozytywnie. Podobnie system zapewnienia jakości kształcenia (SZJK). System jest sprawny, kierownictwo i administracja o to dba. Rozliczanie semestralne jest dobre. Pracownicy stwierdzili, że mogą znaleźć wsparcie Uczelni także poprzez wymianę, staże i kursy o zasięgu międzynarodowym. W opinii ZO profesjonalne efekty tych działań nie są satysfakcjonujące, gdyż w latach 2008-2012 powstały tylko dwa doktoraty obronione w 2008 r., zatem Uczelnia powinna zintensyfikować działania w tym zakresie.

Cele polityki kadrowej w Wyższej Szkole Gospodarowania Nieruchomościami są osiąganymi na bieżąco, a wiedza i umiejętności pracowników naukowo-dydaktycznych są pozytywnie oceniane przez studentów. Opinie takie były formułowane w rozmowach członków ZO ze studentami WSGN. W opinii pracowników wyrażonej podczas spotkania z Zespołem Oceniającym Uczelnia pomaga w rozwoju naukowym kadry, rektor zachęca do wyjazdów na konferencje i do publikowania. Uczelnia także organizuje konferencje naukowe. Towarzystwo Naukowe Nieruchomości organizuje konferencje, w których biorą udział pracownicy WSGN.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone na kierunku „*ekonomia*” w Wyższej Szkole Gospodarowania Nieruchomościami cechują się dobrym poziomem merytorycznym. Podczas wizytacji wykładowcy prowadzili zajęcia zgodnie z rozkładem zajęć oraz z planem studiów. Przekazywane treści były spójne z kanonem poszczególnych przedmiotów. Wątpliwości Zespołu Oceniającego budziła łączona forma zajęć w postaci wykładu i ćwiczeń, co zwalnia studenta z aktywnej pracy na zajęciach. Studenci nie potrafili określić czy w danej chwili były to ćwiczenia czy też wykład.

Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena;

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo

Ocena: „częściowo”

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

4.1) WSGN w Warszawie dysponuje wyodrębnioną kadrą, właściwą dla prowadzenia kierunku „*ekonomia*”. Liczba nauczycieli akademickich jest wystarczająca dla sprawnego osiągania zamierzonych efektów kształcenia na I i II stopniu na kierunku „*ekonomia*”. Czternastu pracowników prowadzących przedmioty specjalnościowe posiada duże doświadczenie praktyczne, poparte certyfikatami. Struktura kwalifikacji kadr jest właściwa dla prowadzenia kształcenia na kierunku „*ekonomia*”, zapewniając tym samym osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

4.2) Wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione (8 osób) w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonymi w § 13 ust. 1 wymienionego wyżej rozporządzenia. Wymagań tych nie spełniają 4 osoby, bowiem w ich przypadku w umowach o pracę nie określono w jakim wymiarze czasu pracy zostały zatrudnione w Uczelni.

Ponadto stwierdzono, iż w 10 przypadkach osoby stanowiące minimum kadrowe zostały zatrudnione na stanowiskach niezgodnych przepisami ustawy Prawo szkolnictwie wyższym i Statutu Uczelni, tj. profesor, pracownik naukowy, pracownik naukowo-dydaktyczny.

Na Wydziale Ekonomii wszystkie oświadczenia zostały podpisane w czerwcu 2012 r., a więc zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy. Spośród wyżej wymienionych osób 6 realizuje osobiście na kierunku *ekonomia*, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz 5 co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia. Jedna osoba ze stopniem doktora ma zaplanowanych 30 godzin i tyleż wykonanych co oznacza niespełnienie wymogów regulowanych przywołanymi wyżej przepisami.

Osoby wskazane do minimum kadrowego na kierunku „*ekonomia*” mają tytuły profesora oraz dyplomy doktora habilitowanego lub doktora nauk ekonomicznych w dziedzinie nauk: technicznych (5 osób), ekonomicznych (6 osób) oraz rolniczych (1 osoba). Z uwagi na specyfikę zagadnień związanych z analizą nieruchomości taka struktura może być uznana za prawidłową, zwłaszcza, że wśród pozostałych nauczycieli akademickich znajduje się 5 osób posiadających stopień doktora nauk ekonomicznych. Spośród 12 osób zgłoszonych do minimum kadrowego studiów I i II na kierunku

ekonomia, 7 osób spełnia wymogi formalne, aby można je było zaliczyć do tego minimum.

Wymogi merytoryczne spełnia 11 zgłoszonych osób. Dlatego też można stwierdzić, że wymogi określone w § 5 ust. 5 oraz w § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.) nie są spełnione w odniesieniu do studiów II stopnia, ponieważ brakuje jednego samodzielnego pracownika naukowego i czterech doktorów. Wymogi te nie są również spełnione na poziomie kształcenia na studiach I stopnia na kierunku „ekonomia”, ponieważ do dziewięcioosobowego minimum kadrowego brakuje dwóch doktorów.

Ponadto skład minimum kadrowego na kierunku *ekonomia* prowadzonego na Wydziale Ekonomii w perspektywie długookresowej nie może być uznany za stabilny z uwagi na zaawansowany przeciętny wiek kadry akademickiej, która osiągnęła wiek emerytalny.

4.3) Dobór kadry naukowo-dydaktycznej odbywa się przy założeniu, że dużą część wykładowców powinny stanowić eksperci z rynku nieruchomości. Większość z nich wielu posiada jedną lub kilka licencji zawodowych. Uczelnia wspiera wydawanie publikacji przez pracowników oraz inne działania na rzecz ich rozwoju naukowego. Kadra jest emocjonalnie związana z Uczelnią i zaangażowana w jej sprawy.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Wszystkie zajęcia na Wydziale Ekonomii odbywają się w siedzibie Uczelni, w budynku przy ul. Karowej 31 w Warszawie. Wydział Ekonomii posiada pięć odremontowanych sal wykładowych i dwie ćwiczeniowe. Sale są przestronne, wyposażone standardowo - zamontowano w nich projektory multimedialne. Dostęp do Internetu jest na stałym łączu ze stałym adresem IP. Na terenie Uczelni znajduje się jedno laboratorium komputerowe wyposażone w 14 komputerów z zainstalowanym licencjonowanym oprogramowaniem wykorzystywanym w procesie dydaktycznym na kierunku ekonomia (MS Office, AutoCad). Studenci mają dostęp do komputerów w godzinach niewykorzystywanych w procesie dydaktycznym. Laboratorium służy głównie do zajęć z informatyki. Wizytując bazę Zespół Oceniający stwierdził, że laboratorium jest w nikłym zakresie wykorzystywane do nauczania przedmiotów ilościowych, zwłaszcza na studiach niestacjonarnych, czemu dodatkowo nie służy łączenie w planie zajęć wykładów z ćwiczeniami, Wykładowca przedmiotu „Ekonometria i prognozowanie procesów gospodarczych” stwierdził, że prowadzenie zajęć w laboratorium z wykorzystaniem takich pakietów jak np. Gretl zajmuje zbyt dużo czasu, gdyż zbyt długo trzeba by tłumaczyć zasady wprowadzania danych do systemu itp. Rozwiązaniu takiemu nie służy również sposób organizacji wielu zajęć zaznaczonych w rozkładzie jako „wykłady + ćwiczenia”.

Jak podano w Raporcie samooceny, biblioteka WSGN posiada następujące zbiory: wydawnictwa zwarte - 2 637, wydawnictwa ciągłe – 40, zbiory specjalne - 1 390, wiele z nich to pozycje wydane przed rokiem 2000. W bibliotece znajdują się pozycje dotyczące: obrotu nieruchomości, zarządzania nieruchomościami, rynku inwestycyjnego, historii i geografii gospodarczej, zarządzania, finansów i rachunkowości, statystyki, marketingu, prawa, ochrony

środowiska, języków obcych itp. Uczelnia współpracuje ze wszystkimi bibliotekami państwowych uczelni na terenie Warszawy. Legitymacja studencka Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami umożliwia korzystanie z zasobów bibliotek i innych Szkół Wyższych. W chwili obecnej biblioteka prenumeruje 8 tytułów czasopism branżowych, związanych z gospodarką nieruchomościami.

Zespół Oceniający stwierdził, że zarówno warunki lokalowe, w których znajduje się biblioteka jak i jej zasoby są skromne. Możliwość korzystania z biblioteki np. Uniwersytetu Warszawskiego pozwala zniwelować te niedogodności. Podczas zebrania Zespołu Oceniającego z kadrą WSGN, pracownicy stwierdzili, że baza jest bardzo dobra, wystarczająca dla studentów. Zasoby biblioteczne są zbyt małe, ale studenci mogą korzystać z zasobów na przykład biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, a niekiedy pracownicy wypożyczają im pozycje z własnych zasobów. Ponadto, istnieje dostęp do materiałów dydaktycznych prezentowanych na wykładach, które znajdują się na witrynie internetowej szkoły. Studenci mogą pobierać te materiały ze strony.

W ocenie Zespołu PKA posiadana przez Uczelnię baza z uwzględnieniem możliwości korzystania z zewnętrznych zasobów bibliotecznych jest wystarczająca do realizacji zakładanych efektów kształcenia. Zaleca się bardziej praktyczne wykorzystanie tej bazy zwłaszcza laboratorium komputerowego, oraz wyraźnie rozdzielenie formy wykładu od formy ćwiczeń, aby w pełni można było wykształcić takie zakładane umiejętności jak np. E_U02: Potrafi dobrać odpowiednie metody i narzędzia opisu oraz analizy problemów i obszarów gospodarowania nieruchomościami czy E_U04: Prognozuje przebieg procesów ekonomicznych w zakresie gospodarowania nieruchomościami z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i dostępnych źródeł informacji.

Studenci dobrze ocenili dostosowanie bazy dydaktycznej i naukowej do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia. Istnieje możliwość korzystania z projektorów umożliwiających wzbogacenie zajęć prezentacją multimedialną, co wykorzystują często wykładowcy. Sale dostosowane są do liczebności grup studenckich. W budynku jest dostęp do laboratorium wyposażonego w komputery z aktualnym oprogramowaniem MS Office oraz AutoCad. W całym budynku istnieje możliwość korzystania z sieci internetowej. W księgozbiornie biblioteki dostępna jest literatura wymagana przez prowadzących, jednak wydania nie są aktualizowane. Studenci mają również dostęp do prenumerowanych czasopism branżowych. Studenci pozytywnie oceniają godziny otwarcia biblioteki. Studenci zwracali jednak uwagę na wyeksploatowane wyposażenie sal wykładowych, w których szczególnie krzesła są w złym stanie. Ze względu na blokowe ułożenie zajęć i krótkie przerwy między nimi, utrudnia to studentom skupienie się i efektywne zdobywanie wiedzy.

Praktyki zawodowe dotyczą głównie studentów studiów stacjonarnych. Studenci studiów niestacjonarnych mają na ogół zaliczaną praktykę na podstawie zaświadczeń z zakładów pracy. W zakresie doboru partnerów branżowych, w których studenci mogą odbywać praktyki zawodowe, Zespół Oceniający stwierdził, że Uczelnia współpracuje ze stowarzyszeniami działającymi na rynku nieruchomości, np. IREM Polska, urzędy administracji państwowej, Poczta Polska, którzy tworzą grupę instytucji, w których studenci mogą odbywać praktyki bądź zaliczać inne elementy kształcenia praktycznego.

Student może odbyć praktykę w firmie, z którą Uczelnia ma podpisaną umowę o organizację obowiązkowej praktyki studenckiej lub innej firmie, związanej z sektorem nieruchomości, na podstawie indywidualnie uzyskanej zgody dziekana. Istnieje również możliwość zaliczenia praktyki studentowi, który pracuje w firmie związanej z sektorem nieruchomości, na stanowisku związanym z kierunkiem studiów. Studenci pozytywnie ocenili bazę oferowanych miejsc w kontekście powiązania ze studiowanym kierunkiem.

Budynek Uczelni nie jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Obecnie na kierunku nie studiuje jednak żaden student z najwyższym stopniem niepełnosprawności. Siedziba WSGN nie posiada udogodnień dla studentów niepełnosprawnych, jest to zabytkowy budynek (siedziba hitlerowskiej policji podczas II Wojny Światowej) i nie nadaje się do tego typu dostosowań, zwłaszcza w zakresie dotyczącym studentów niepełnosprawnych ruchowo. W budynku nie ma także odpowiedniego wyposażenia dla studentów niedowidzących.

W raportach z poprzednich wizytacji nie było uwag dotyczących bazy dydaktycznej Uczelni.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo

Ocena: „w pełni”

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:

Warunki lokalowe Uczelni są wystarczające dla prowadzenie zajęć na I i II stopniu na kierunku „ekonomia”. Baza ta zapewnia możliwość realizacji założonych efektów kształcenia dla obecnej liczby studentów. Warunki lokalowe biblioteki i jej zbiory są skromne. Zasoby biblioteczne zapewniają dostęp do podstawowych zbiorów, ponadto możliwe jest korzystanie z bibliotek warszawskich, np. Uniwersytetu Warszawskiego.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia. Na studiach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie prowadzi działalność naukową i badawczą, w szczególności poprzez realizację programów badawczych, organizację konferencji i publikacje naukowe. Największym projektem badawczym zrealizowanym przez WSGN w latach 2010 – 2012 był projekt rozwojowy „Zarządzanie nieruchomościami będącymi w trwałym zarządzie Policji”. Zespół ekspertów Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami przeprowadził badania i opracował raport dotyczący jakości zarządzania nieruchomościami należącymi do Policji. Celem opracowania było zidentyfikowanie bazy informacji, dokumentacji oraz procedur aktualnie wykorzystywanych przez Policję przy procesie zarządzania zasobem nieruchomości. Projekt był współfinansowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami jest organizatorem i współorganizatorem konferencji naukowych, których celem jest szeroka wymiana poglądów, wiedzy i doświadczenia między autorami referatów wywodzących się z różnych środowisk zawodowych a uczestnikami konferencji. Konferencje mają charakter metodyczny. Organizowane są raz do roku, począwszy od 2006 r. W latach 2010-2012 tematyka konferencji dotyczyła m. in. „Bezpieczeństwa i kosztów eksploatacji budynków w gospodarowaniu nieruchomościami” (kwiecień 2010 rok); „Metod i wspomaganie komputerowego gospodarowania nieruchomościami” (Warszawa, październik 2011 r.); „Zawodów i kwalifikacji w gospodarowaniu nieruchomościami”, (maj 2012) oraz ”Lider

Przedsiębiorczości”, wrzesień 2012. Na październik 2013 r. przewidziana jest konferencja na temat „Problemy i zasady zarządzania eksploatacją obiektów sportowych” planowany termin październik 2013 r.

W ramach działalności wydawniczej WSGN przygotowano Zeszyty Naukowe. Seria „Zagadnienia Gospodarowania Nieruchomościami” poświęcona tematyce gospodarowania nieruchomościami, przeznaczona dla studentów i absolwentów WSGN oraz osób czynnych w zawodach nieruchomościowych. Seria ta jest przede wszystkim przydatna dla praktyków rynku, którzy poszukują lepszych rozwiązań w gospodarowaniu nieruchomościami. W ramach tej serii powstało 6 zeszytów naukowych. W przygotowaniu jest kolejny numer pt. „Ekonomiczne podstawy rynku nieruchomości” Dotychczas wydane zeszyty obejmują: Zeszyt I – Podstawy eksploatacji nieruchomości, Zeszyt II – Bezpieczeństwo nieruchomości – praca zbiorowa, Zeszyt III – Utrzymanie budynku, Zeszyt IV- Metody i wspomaganie komputerowe zarządzania nieruchomościami, praca zbiorowa, Zeszyt V- Zarządzanie eksploatacją budynków oraz Zeszyt VI – Zawody i kwalifikacje w gospodarowaniu nieruchomościami – praca zbiorowa. Zespół Oceniający zwrócił jednak uwagę na to, że wymienione zeszyty naukowe nie były recenzowane i że niektóre z nich stanowią skrypty dla studentów lub profesjonalistów. Jest to niewystarczające na poziomie studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Wskazane jest zatem znalezienie przez Uczelnię formuły wydawania publikacji pracowników w dziedzinie nauk ekonomicznych w formie recenzowanej i powszechnie dostępnej, np. czasopisma internetowego.

W Wyższej Szkole Gospodarowania Nieruchomościami prowadzone są badania z udziałem studentów studiów II stopnia. W ramach tych badań przeprowadzona została analiza źródeł danych i ich zasobów dotyczących informacji o nieruchomościach. Wyniki tych analiz opublikowane zostały w pracach magisterskich studentów. Miało to wpływ zarówno na proces dydaktyczny w Uczelni, poprzez prezentacje wyników badań, jak i na indywidualizację nauczania, poprzez realizację tematów prac magisterskich. Prace te obejmowały np. Zasady wyboru i stosowania metody korygowania ceny średniej w wycenie nieruchomości, Wybrane źródła informacji i danych o nieruchomościach oraz budowa ZSIN, Zakole Wawerskie ostoja przyrody czy centrum rekreacyjne. Studium w oparciu o wybraną metodę wyceny warunkowej itp.

W uczelni działa Studenckie Koło Naukowe „Nieruchomistów”, które powstało z inicjatywy samorządu studenckiego w 2000 r. Praca SKN jest zorientowana na rozważania tematyki gospodarowania nieruchomościami i jest prowadzona indywidualnie przez studentów zainteresowanych głębiej wybranymi przez siebie zagadnieniami. Tematyka prac obejmuje m. in. trudności Wspólnoty Mieszkaniowej posiadające budynek objęte ochroną konserwatorską Warszawy, specyfikę gospodarowania stadionem piłkarskim, model struktury terotechnologicznej obiektu budowlanego oraz zarządzanie ochroną akustyczną lotniska. Członkowie Koła wzięli udział w pokazie piwnic staromiejskich Warszawy, zapoznali się ze stanem renowacji i adaptacji piwnic oraz ich nowymi funkcjami (kulturalnymi) i przeznaczeniem. Informacja o Kole i aktualne wyniki pracy Koła mogą być umieszczane na stronie internetowej WSGN, w zeszytach Zagadnień Gospodarowania Nieruchomościami, na sesji studenckiej konferencji WSGN. Praca w Kole jest uwzględniana przez władze Uczelni w przyznawaniu stypendiów studenckich. W roku akademickim 2012/2013 prowadzone będą przygotowania do udziału w sekcji studenckiej VII Konferencji WSGN na temat „Problemy i zasady zarządzania eksploatacją obiektów sportowych”.

W roku 2012 powstało Koło Naukowe Ekonomistów. Członkowie Koła Ekonomistów to studenci wszystkich lat studiów, głównie z Wydziału Ekonomicznego. W naszym gronie znajdują się również absolwenci WSGN. Działania koła są aktywnie wspomagane przez Katedrę Ekonomii i Dziekana Wydziału. Celem spotkań Koła jest rozszerzenie wiedzy z zakresu funkcjonowania gospodarki, aktywizacja studentów oraz poszerzanie wiedzy

praktycznej jak pozyskać kapitał na działalność gospodarczą i jak założyć i planować działalność gospodarczą. Spotkania Koła, w których oprócz studentów, uczestniczą wykładowcy, odbywają się dwa razy w semestrze. Prowadzone są w formie autoreferatu oraz wymiany poglądów. Każde spotkanie kończy się dyskusją moderowaną przez wykładowcę oraz sporządzeniem protokołu. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym z kadrami Uczelni zwrócono uwagę na prowadzenie badań naukowych z udziałem studentów. Uczelnia jest aktywna pod tym względem. Głównie zagadnienia o charakterze węższym, ale ważnym dla rynku nieruchomości są przedmiotem zainteresowania badawczego, w czym uczestniczą studenci.

Studenci podkreślali w trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym, że wykładowcy zachęcają ich do udziału w badaniach, jednak ze względu na pracę zawodową wykonywaną w ciągu tygodnia, nie mają czasu na uczestnictwo w tych badaniach. Uczelnia nie posiada zestawienia publikacji z udziałem studentów z ostatnich trzech lat. Studenci podkreślali, że mają możliwość uczestniczenia w badaniach naukowych. Szczególnie poprzez uczestniczenie w konferencjach, zarówno jako słuchacze, ale również jako autorzy referatów i artykułów.

We wrześniu 2012 r. WSGN w Warszawie podpisała umowę o współpracy z Odessa State Academy of Civil Engineering w Odessie obejmującą kwestę badań naukowych oraz nauczania. Jest to porozumienie dwustronne, w ramach którego planuje się krótkie wymiany studenckie, na przykład trwające 1 miesiąc już we wrześniu 2013 r., kursy i szkolenia w zakresie zarządzania nieruchomościami z redukcją kosztów do 30%, wspólne imprezy sportowe, dwutygodniowe kursy w języku angielskim i w języku rosyjskim. W Uczelni brak jest opcji wymiany w ramach programu Erasmus.

WSGN jest członkiem International Council of Shopping Centres w Nowym Jorku (członkostwo akademickie), Instytutu of Real Estate Management w Chicago, Commercial Investment Institute w Chicago oraz Conseil Européen des Professions Immobilières w Brukseli. W ramach tych instytucji pracownicy WSGN uczestniczą w konferencjach międzynarodowych, mają dostęp do wewnętrznych baz wiedzy i bibliotek elektronicznych, otrzymują wydawnictwa elektroniczne, np. Journal of Property Management. Ma to także wpływ na wypracowanie standardów zawodowych i standardów kształcenia w ramach jednolitej platformy edukacyjnej Eureduc (CEPI). Ponadto, członkowie, a także osoby będące we władzach wymienionych wyżej stowarzyszeń zawodowych są pracownikami lub współpracownikami Uczelni. Korzystając z ich kontaktów organizowane są w Wyższej Szkole Gospodarowania Nieruchomościami cykle wykładów, w których udział biorą fachowcy z różnych dziedzin, wykraczając program ekonomii. Jest to niezwykle użyteczne gdyż wraz z rozwojem rynku nieruchomości, postępem technicznym w zakresie budownictwa, informatyki, sposobów zarządzania, a także wraz z nowymi formami działalności na tym rynku pojawia się zapotrzebowanie na wiedzę specjalistyczną. Uczelnia dysponuje dużą liczbą *case study*, opartych na rzeczywistych przykładach pochodzących z rynku nieruchomości. Zespół Oceniający nie miał wątpliwości, że doświadczenie profesjonalne zdobywane przez kadre w kraju i zagranicą wpływa pozytywnie na realizację procesu dydaktycznego w WSGN.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wyrazili opinię, że nie widzą żadnego wpływu współpracy z innymi uczelniami lub instytucjami na proces dydaktyczny.

W poprzednich raportach nie sformułowano uwag dotyczących jakości badań naukowych prowadzonych przez WSGN na kierunku „*ekonomia*”.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo
Ocena: „znacząco”

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia. WSGN stwarza studentom pewną możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej. Wydawane przez Uczelnię Zeszyty Naukowe nie są recenzowane.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię 7.1)

Warunki i tryb rekrutacji ustalane są przez Senat Uczelni. W ramach ostatniej rekrutacji obowiązywały Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie z dnia 1.03.2012 r. w sprawie ogólnych zasad i trybu postępowania rekrutacyjnego na pierwszy rok studiów w WSGN w Warszawie na rok akademicki 2012/2013 oraz Uchwała rekrutacyjna Senatu WSGN w sprawie przebiegu postępowania rekrutacyjnego na studia I-go stopnia na kierunku Ekonomia i Administracja oraz II-go stopnia na kierunku Ekonomia w roku akademickim 2012/2013 – rekrutacja podstawowa (bez określenia terminu podjęcia).

Uchwała w sprawie ogólnych zasad i trybu postępowania rekrutacyjnego przewiduje, że postępowanie to prowadzone jest przez wydziałowe i uczelniane komisje rekrutacyjne. Komisja wydziałowa w szczególności przeprowadza postępowanie i podejmuje decyzje o przyjęciu kandydatów. Natomiast komisja uczelniana wykonuje zadania koordynacyjne, nadzorcze i odwoławcze. Szczegółowe warunki przyjęcia na studia na kierunek „*ekonomia*” określa druga z powołanych uchwał. Na studia pierwszego stopnia przewiduje ona postępowanie kwalifikacyjne obejmujące wyniki matury z matematyki i języka obcego, w obydwu przypadkach na poziomie podstawowym.

W uchwale rekrutacyjnej wyznaczone zostały także limity przyjęć w wysokości: 100 osób na studia stacjonarne I-go stopnia, 400 osób na studia niestacjonarne I-go stopnia oraz 400 osób na studia niestacjonarne II-go stopnia. W praktyce przyjęto 9 osób na studia stacjonarne pierwszego stopnia, 22 na studia niestacjonarne i 32 osoby na studia niestacjonarne drugiego stopnia. Analiza protokołów komisji rekrutacyjnych wskazuje, że Uczelnia nie prowadziła selekcji i przyjmowani byli wszyscy kandydaci. Chociaż zatem uchwały rekrutacyjne w WSGN przewidują rozwiązania pozwalające na dokonywanie selekcji kandydatów z punktu widzenia posiadania przez nich wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia, to Uczelnia ze względu na niewielką ich liczbę takiego doboru nie przeprowadza.

Należy jednocześnie stwierdzić, że przyjęte w WSGN zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących jakąś grupę kandydatów.

Zmniejszenie się liczby rekrutowanych studentów umożliwiło lepsze dostosowanie sal wykładowych do wielkości grup zajęciowych. Liczba przyjętych na studia kandydatów uwzględnia możliwości i infrastrukturę dydaktyczną Uczelni. Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Większość osób rekrutujących się na studia to osoby, które pracują w sektorze nieruchomości i posiadają podstawową wiedzę na temat jego działalności. Wybrany kierunek, w opinii studentów, poszerza ich dotychczasową wiedzę oraz zapewnia im sposobność do zdobywania dodatkowych umiejętności.

W ramach oceny jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „*ekonomia*” przeprowadzonej w 2007 r. nie sformułowano zaleceń w odniesieniu do niniejszego kryterium.

7.2)

Nakład pracy studenta i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia został określony w sylabusach przedmiotów. Struktura bilansu tego nakładu pracy została ujęta w jednolity układ obejmujący:

- - udział w wykładach;
- - samodzielne studiowanie tematyki wykładów;
- - udział w ćwiczeniach;
- - samodzielne przygotowanie ćwiczeń;
- - udział w konsultacjach;
- - wykonanie sprawozdań;
- - przygotowanie do egzaminu i udział w egzaminie;
- - obciążenie studenta związane z zajęciami praktycznymi;
- - obciążenie studenta na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich.

W odniesieniu do poszczególnych przedmiotów podany został nakład pracy związany z większością wymienionych pozycji składowych bilansu. Ze względu na specyficzny charakter obciążeń nie zostały jedynie w odniesieniu do większości przedmiotów podane te, które odnoszą się do wykonania sprawozdań oraz obciążenia studenta związane z zajęciami praktycznymi. Podane nakłady pracy i czasu wynikające z przyjęcia przez uczelnię przeliczania nakładu pracy odpowiadającego liczbie godzin zajęć poszczególnych przedmiotów oraz ich odniesienia do pracy własnej studenta ujęte w Regulaminie studiów należy uznać zasadniczo za prawidłowe.

Wątpliwości budzą dwie kwestie: po pierwsze, rozliczenia nakładu pracy na wykłady i ćwiczenia, skoro Uczelnia w planach studiów nie dokonała podziału na te formy zajęć oraz przypisania dużej liczby godzin do udziału w konsultacjach. W tym ostatnim przypadku przy udziale w konsultacjach wynoszącym do kilku do 20 godzin mało realne.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci nie potrafili się odnieść do kwestii prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, ponieważ nie są w żaden sposób zapoznawani z ilością punktów ECTS przypisanych do poszczególnych przedmiotów.

Plan studiów na kierunku „*ekonomia*” przewiduje, że wszystkie przedmioty kończą się egzaminem bądź zaliczeniem. Liczba egzaminów jest dość duża, gdyż wynosi na studiach pierwszego stopnia 29, a więc licząc z egzaminem dyplomowym przeciętnie 10 egzaminów w ciągu roku. Natomiast na studiach drugiego stopnia studenci zdają 18 egzaminów.. Forma i warunki zaliczenia każdego przedmiotu określone są w jego sylabusie. Są one zróżnicowane i z reguły dostosowane do charakteru danego przedmiotu. Analiza prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych mogła być przeprowadzona tylko w bardzo ograniczonym zakresie, gdyż przekazano Zespołowi Oceniającemu do wglądu prace z jedynie 5 przedmiotów.

Karty przedmiotów (sylabusy) zostały opracowane według jednolitego wzorca i obejmują ogólne informacje o przedmiocie oraz jego usytuowaniu w systemie studiów, określają efekty kształcenia oraz treści kształcenia, podają metody i kryteria weryfikacji efektów kształcenia, a także podstawową literaturę. Taki układ sylabusu i jego zawartość merytoryczna wykazuje dużą przydatność dla studentów w procesie uczenia się. Jak już

jednak wskazano, sylabusy poszczególnych przedmiotów zostały opracowane z różnym stopniem szczegółowości, w szczególności odnoszącej się do treści kształcenia. W niektórych przypadkach studenci napotykać zatem na określoną barierę informacyjną z tym związaną. Sylabusy zawierają zalecaną literaturę przedmiotu składającą się z reguły z 2-3 pozycji książkowych. Nie zawsze jest ona podzielona na podstawową i uzupełniającą.

Studenci znają wymagania egzaminacyjne, o których informowani są na pierwszych zajęciach. Sylabusy przedmiotów, zawierające między innymi informacje o wymaganiach egzaminacyjnych powinny być dostępne zarówno w czytelni, jak i na stronie internetowej Uczelni.

Istnieje możliwość zdawania egzaminu w pierwszym terminie, następnie w dwóch poprawkowych oraz w terminie czwartym, tzw. komisyjnym. Zgodnie z Regulaminem studiów przed drugim egzaminem poprawkowym oraz egzaminem komisyjnym, student wnosi opłatę, co jest niezgodne z art. 99a Ustawy.

Regulamin studiów nie przewiduje zasiadania przedstawiciela studentów w komisji podczas egzaminu komisyjnego.

Forma i kryteria oceny osiągniętych przez studenta efektów kształcenia są podawane przez prowadzącego na pierwszych zajęciach. Zdaniem studentów system jest przejrzysty i obiektywny.

Generalnie zmiany związane z budową oraz dostępem do sylabusów należy ocenić negatywnie. W trakcie poprzedniej oceny stwierdzono, że sylabusy wymagają uaktualnienia i standaryzacji, jednak były udostępniane studentom na stronie Uczelni. Obecnie studenci nie mają do nich już nawet dostępu.

7.3)

System punktów ECTS stworzony na ocenianym kierunku studiów stwarza możliwości udziału jednostki prowadzącej studia w wymianie międzynarodowej. Jednak w Uczelni nie ma studentów zagranicznych w ramach wymiany, a także studenci ocenianego kierunku nie uczestniczą w takiej wymianie. Brak jest także w Uczelni wymiany międzynarodowej wykładowców – pracownicy Uczelni nie prowadzą zajęć za granicą, a na ocenianym kierunku studiów nie ma zagranicznych wykładowców.

Na ocenianym kierunku studiów nie ma również studentów korzystających z indywidualnego toku studiów przewidującego indywidualne kształtowanie programu studiów przez studentów.

Studenci posiadają wiedzę na temat systemu ECTS. Program studiów umożliwia wymiany międzyuczelniane. Większość studentów kierunku pracuje, dlatego nie korzysta z możliwości wyjazdów w ramach programu LLP Erasmus. W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym kilka osób zgłosiło swoje zainteresowanie wymianą zwracając równocześnie uwagę na brak jakichkolwiek informacji o programie na Uczelni.

Uczelnia oferuje niewiele w zakresie wpływu współpracy międzynarodowej na osiągnięcie efektów kształcenia w postaci bezpośredniej wymiany studentów czy też udziału studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy. Należy jednak zwrócić uwagę, że kształci ona przede wszystkim studentów studiów niestacjonarnych, w niewielkim stopniu zainteresowanych wymianą z zagranicą. W 2012 roku w Wyższej Szkole Gospodarowania Nieruchomościami została podpisana umowa o współpracy z Odessa State Academy of Civil Engineering na Ukrainie polegająca na opracowaniu narzędzi badawczych w celu utworzenia katalogu informacji o charakterze Body of Knowledge w zakresie kompetencji pożądaných oraz niedostatków kształcenia na rynku nieruchomości.

Zakłada się wspólne opracowane cztery kierunki działań:

1. Blok I -działania preparacyjne – obejmujące uzyskanie akceptacji stosownych organów administracyjno naukowych oraz nawiązanie wewnętrznej współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami w obszarze zarządzania i obrotu nieruchomościami (działania tożsame na terenie Polski oraz Ukrainy);
2. Blok II - działania metodologiczne – opracowanie narzędzi badawczych, kwestionariuszy pod względem formalnym oraz metodologicznym; ujednoczenie narzędzia; dobór grupy badawczej;
3. Blok III - działania realizacyjne -wdrożenia badań pilotażowych na terenie Polski oraz Ukrainy; przeprowadzenie badań właściwych; analiza statystyczna i jakościowa wyników; raportowanie postępów prac; opracowanie wyników każdej ze stron oraz wzajemna weryfikacja wyników;
4. Blok IV – post-produkcja - opracowanie międzynarodowej publikacji naukowej w oparciu o uzyskane wyniki; zidentyfikowanie skutecznych strategii modyfikacji przedmiotowego rynku (skutecznych strategii i metodologii kształcenia w obszarze zarządzania, wyceny i obrotu nieruchomościami); działania w obrębie zmian strukturalnych we współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami oraz praktykami.

Potencjalnie istnieje możliwość włączenia w te działania studentów.

W 2010 roku zaproponowano studentom zajęcia w j. angielskim z przedmiotu *Property law – common law versus civil law*, prowadzone na studiach stacjonarnych, jednak studenci nie są zainteresowani tego typu zajęciami. W Uczelni nie prowadzi się wymiany w ramach programu Erasmus.

Podczas spotkania studentów z ekspertem PKA i zarazem przedstawicielką Parlamentu Studenckiego RP, studenci wizytowanego kierunku stwierdzili, że nie wiedzą o istnieniu możliwości współpracy międzynarodowej w zakresie wymiany studentów. Dodawali jednakże również, że ze względu na tryb studiów nie są jednak zainteresowani taką międzyuczelnianą wymianą studentów.

W dotychczasowych raportach nie zgłaszano uwag dotyczących systemu mobilności studentów. Poprzednia ocena nie obejmowała tego zagadnienia, stąd nie można jednoznacznie ocenić dokonanych zmian w tym zakresie.

7.4)

Studenci pozytywnie ocenili system opieki naukowej i dydaktycznej na ocenianym kierunku. Zwracali uwagę na dużą ilość zajęć odbywanych z osobami zawodowo związanymi z rynkiem nieruchomości.

Studenci wypowiadali się pozytywnie na temat systemu stypendialnego, w tym stypendium rektora za wyniki w nauce, którego celem jest ich motywowanie do osiągania najwyższych ocen. Uczelnia nie wprowadziła innych dodatkowych mechanizmów motywujących studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia.

Sformułowany w Regulaminie studiów oraz w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów system oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty i zapewnia obiektywizm formułowania ocen. Wymagania w nim przyjęte są odpowiednio wystandaryzowane

Zgodnie z „Regulaminem przyznawania i ustalania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie” rozpatrywaniem wniosków o stypendia socjalne, stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogi i stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz ich

przyznawaniem, zajmuje się uczelniana komisja stypendialna. Student ma prawo odwołać się od decyzji do odwoławczej komisji stypendialnej.

Regulamin przyznawania świadczeń jest dostępny na stronie internetowej. Studenci są poinformowani o możliwościach dotyczących pomocy materialnej i kryteriach jej przyznawania. Stypendium Rektora przyznawane jest dla 10% najlepszych studentów kierunku. Decyzje podejmowane w sprawach przyznawania pomocy materialnej zawierają wszystkie elementy określone w art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Studenci nie mają możliwości zamieszkania w domu studenckim, Uczelnia nie ma również podpisanych żadnych umów z domami studenckimi innych uczelni. Studenci nie mają możliwości korzystania ze stołówki, jedynie z niewielkiej kawiarni.

Zasady odpłatności za studia określa „Umowa ze Studentem Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie”. Udostępnione w trakcie wizytacji losowo wybrane umowy nie zawierają klauzul analogicznych do klauzul uznanych przez UOKiK za niedozwolone.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA podkreślali, że program kształcenia obliguje ich do pracy własnej poza zajęciami. Uważają, że dzięki odpowiedniemu podejściu wykładowców mają możliwość rozwijania zainteresowań. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie dziekanatu oraz podkreślali kulturę osobistą osób w nim pracujących. W dziekanacie dostępne są wszystkie informacje związane z organizacją i realizacją procesu kształcenia.

Na Uczelni działa samorząd studencki, który pomimo, że nie posiada biura, otrzymuje od Uczelni wszelką niezbędną pomoc umożliwiającą sprawne działanie. Członkowie samorządu, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym zwracali uwagę na specyfikę działania Uczelni, w której studenci pojawiają się w większości w trakcie zjazdów, stąd nie ma potrzeby korzystania z biura.

Samorząd studencki jest zaangażowany w życie Uczelni, w razie potrzeby służy pomocą w rozwiązywaniu konfliktów między studentami a wykładowcami. Uczelnia nie prowadzi jednak działań wspierających rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym studenci zwracali uwagę, że nie zdarzają się spóźnienia czy odwoływanie zajęć. Ich zdaniem część wykładowców jest już w wieku, który utrudnia sprawny kontakt ze studentami, kilku wykładowców ma problemy ze słuchem i precyzyjnym wysławianiem się.

Studenci wyrazili opinię, że brakuje systemu, który pozwalałby na sprawne przekazywanie informacji przez dziekanat. Strona internetowa jest rzadko aktualizowana. Studenci widzą potrzebę większego kontaktu za pośrednictwem poczty e-mail z wykładowcami oraz pracownikami dziekanatu.

Studenci chcieliby ponadto mieć możliwość uzyskania od wykładowców skryptów z wykładów, które pozwoliłyby na skupienie się na słuchaniu i zrozumieniu wykładów, a nie jedynie przepisywaniu ich treści z prezentowanych slajdów.

Studenci są zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Wykładowcy wykorzystują w trakcie zajęć materiały multimedialne. W każdej sprawie studenci mogą się zwrócić do Dziekana Wydziału Ekonomii. Rozstrzygnięcie skarg i wniosków odbywa się należycie - przejrzyście i bez zbędnej zwłoki.

Sylabusy są skonstruowane w przystępny sposób, jednak studenci nie są z nimi zapoznawani na początku semestru. Prowadzący zajęcia przedstawiają w formie prezentacji elektronicznej jedynie tematykę kolejnych zajęć oraz wymagania egzaminacyjne. Materiały dydaktyczne, które wykorzystywane są w procesie kształcenia, to przede wszystkim podręczniki, które są dostępne w wystarczającej ilości w Bibliotece. Studenci pozytywnie

ocenili zalecane przez wykładowców materiały w kontekście przydatności do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Studenci generalnie zwracają uwagę na podobne problemy w zakresie funkcjonowania systemu pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej, które istniały w trakcie ostatniej wizytacji.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo

Ocena: „znacząco”

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

7.1) Zasady i tryb rekrutacji kandydatów na pierwszy rok studiów I-go i II-go stopnia przewidują regulacje pozwalające na dobór kandydatów z uwzględnieniem ich wiedzy i umiejętności. Jednak liczba kandydatów zdecydowanie niższa od zakładanych limitów powoduje, że w praktyce przyjmowani są wszyscy chętni. Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Liczba przyjętych na studia kandydatów uwzględnia możliwości i infrastrukturę dydaktyczną Uczelni.

7.2) Stosowany na ocenianym kierunku studiów system oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty i zapewnia obiektywizm formułowania ocen. Wymagania w nim przyjęte są odpowiednio wystandaryzowane.

7.3) Struktura i organizacja programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, w praktyce jednak nie ma na nim studentów z innych uczelni krajowych i zagranicznych, a studenci ocenianego kierunku także nie uczestniczą w wymianie. Uczelnia kształci przede wszystkim studentów studiów niestacjonarnych, w niewielkim stopniu zainteresowanych wymianą z zagranicą. W 2012 r. w WSGN została podpisana umowa o współpracy z Odessa State Academy of Civil Engineering na Ukrainie polegająca na opracowaniu narzędzi badawczych w celu utworzenia katalogu informacji w zakresie kompetencji pożądanых oraz niedostatków kształcenia na rynku nieruchomości. Potencjalnie istnieje możliwość włączenia w te działania studentów. W Uczelni nie prowadzi się wymiany w ramach programu Erasmus. Studenci nie wiedzą, że istnieje możliwość współpracy międzyuczelnianej i międzynarodowej oraz ich w niej udziału. Ze względu na niestacjonarny tryb studiów nie są jednak zainteresowani wymianą studentów.

7.4) Studenci są zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej na Uczelni, jednak zwracają uwagę na problemy z komunikacją między nimi a dziekanatem oraz coraz większą liczbą starszych wykładowców, którzy mają problem z komunikatywnym przekazywaniem wiedzy. Ponadto wątpliwości budzi to, że studenci nie są zapoznawani z żadną formą publikacji sylabusów oraz że przed drugim egzaminem poprawkowym oraz egzaminem komisyjnym, wnoszą dodatkową opłatę, co jest niezgodne z art. 99a Ustawy.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Wyższa Szkoła Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie realizuje projekt finansowany z EFS, w ramach którego tworzony jest wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w WSGN. Jak wskazano w raporcie samooceny, na obecnym etapie dokonano identyfikacji problemów związanych z tym zagadnieniem, a w szczególności braku modelu zarządzania jakością w Uczelni, niewystarczającej wiedzy i umiejętności kadry w tym zakresie. Uczelnia wskazuje, że w ramach obecnie stosowanych rozwiązań kompetencje w zakresie kontroli planów i programów nauczania przypisane zostały jak stwierdzono Komisji Dydaktyczno-Programowej. Jako podstawę jej powołania podano Uchwałę Senatu WSGN z dnia 30.04.2006 r. Tymczasem w trakcie wizytacji Zespół Oceniający stwierdził, że powołanie to dotyczy komisji senackiej. Władze Uczelni wyjaśniły, że Komisja Dydaktyczno-Programowa na Wydziale Ekonomii nie istnieje, a jej rolę spełnia Rada Wydziału.

W Uczelni wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony w Uchwale Senatu Nr 154 z dnia 28 września 2012 r. w sprawie przyjęcia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, zaś Uchwałą Nr 12/2012 Rady Wydziału Ekonomii z dnia 30 października 2012 r. zatwierdzono wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Ekonomii.

W trakcie wizytacji w Uczelni i analizy protokołów z posiedzeń Rady Wydziału stwierdzono, że wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie jest aktualnie tworzony. Według wyjaśnień przekazanych przez Kanclerza Uczelni system zapewnienia jakości jest dopiero opracowywany w ramach wspomnianego powyżej projektu unijnego, natomiast przedmiotem obrad Rady Wydziału była kolejna wersja tego systemu.

Można zatem stwierdzić, że w WSGN brak jest efektywnych mechanizmów służących do zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia oraz monitorowania i doskonalenia programu kształcenia. Uczelnia dopiero inicjuje działania w tym kierunku.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że w raporcie samooceny określono kompetencje dziekana w zakresie analizy efektów kształcenia. Należy do nich ocenianie sylabusów przygotowywanych przez wykładowców. Wydaje się, że takie rozwiązanie nie jest efektywne, gdyż trudno jest oczekiwać możliwości głębszej oceny merytorycznej programów nauczania wszystkich przedmiotów ujętych w planie studiów przez jedną osobę.

Ponadto przedstawiciele studentów nie są włączani w budowę systemu zapewniania jakości kształcenia, nie mają też żadnej o nim wiedzy. W trakcie wizytacji można było odnieść wrażenie, że choć system ten formalnie został uchwalony, to nie jest w rzeczywistości wdrażany.

W Uczelni odbywa się proces ankietyzacji, jednak studenci nie są zapoznawani z wynikami ankiet. Pytania są skonstruowane ich zdaniem dobrze, ale należałoby ich zdaniem dodać pytania otwarte. Badanie takie odbywa się przy udziale ankietowanych, którzy są członkami Samorządu Studenckiego. Studenci odpowiadają na pytania związane z oceną przystępności materiałów, stawianych wymagań, wzbudzenia zainteresowania przedmiotem, nastawienia prowadzących do słuchaczy, przygotowania merytorycznego, zdyscyplinowania prowadzących oraz stopnia w jakim obyte zajęcia wpłynęły na poszerzenie wiedzy studentów. Pytania są skonstruowane w przejrzysty sposób, a ankiety są anonimowe.

Samorząd studencki nie jest włączany w żaden inny sposób w system zapewniania jakości kształcenia. Jego członkowie nie mają możliwości uczestniczenia w spotkaniach dotyczących działania tego systemu.

Studenci mają niewielką wiedzę na temat systemu zapewniania jakości kształcenia. Widać potrzebę zwiększania świadomości studentów na temat wszelkich działań mających wpływ na dostosowanie programu kształcenia do wymagań rynku pracy.

Uczelnia jako elementy monitorowania jakości kształcenia określiła: przeprowadzanie ankiet studenckich, hospitacji zajęć oraz kontrolę planów i programów nauczania przez Komisję Dydaktyczno-Programową WSGN, która jak wskazano powyżej nie istnieje. Uczelnia nie informuje, w jaki sposób wyniki ankiet przekazywane są zainteresowanym nimi podmiotom i wykorzystywane w procesie doskonalenia jakości kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia. Hospitacje dotyczą z założenia wszystkich nauczycieli akademickich, a przede wszystkim młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych. Ich wyniki zgodnie z informacją uczelni brane są pod uwagę przy zatrudnieniach, awansach i okresowych ocenach pracowników. Zgodnie z deklaracjami władz Wydziału Ekonomii istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

8.2)

Uczelnia opisując proces tworzenia oferty programowej nie wskazuje wprost i jednoznacznie w jakiej formie instytucjonalnej jest ona tworzona. Informacje na ten temat zawarte w raporcie samooceny są niezmiernie ubogie i podane na marginesie przedstawienia struktury programu kształcenia. Wskazano w nich, że oferta programowa tworzona jest „według określonej procedury uwzględniającej informacje zwrotne od studentów, z sektorów gospodarki objętych umownym pojęciem „rynku nieruchomości” i z otoczenia obszaru bezpośredniego oddziaływania tego rynku”. Nie wskazuje się sposobu pozyskiwania informacji od tych grup podmiotów. W Uczelni nie funkcjonuje podmiot skupiający praktyków, którego zadaniem byłoby wyrażanie opinii na temat programu kształcenia.

Także studenci nie są włączeni do gremiów opracowujących programy kształcenia. Brak udziału przedstawicieli praktyki w opracowywaniu programów kształcenia można uznać za częściowo rekompensowany przez silne powiązanie części wykładowców z praktyką w zakresie rynku nieruchomości. Opis udziału nauczycieli akademickich w procesie tworzenia programów kształcenia sprowadza się w raporcie samooceny do stwierdzenia, że następuje ciągle „przekładanie” wyników analiz prowadzonych przez kadrę Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami „na matrycowy wybór elementów wiodących bądź dodatkowych uwzględnianych w całościowej ofercie programowej Wydziału”. Za tym ogólnikowym stwierdzeniem nie idą żadne wyjaśnienia dotyczące procedury i sposobu tworzenia tej oferty. Nie jest konkretnie wskazane kto i jakie analizy prowadzi oraz jak są one „przekładane” na programy kształcenia. Niezrozumiałe jest określenie przez Uczelnię, że „stosowane metody dydaktyczne przy jednoczesnym wdrożeniu systemu ECTS, (...) pozwalają na ciągłą aktualizację i uatrakcyjnianie oferty programowej Wydziału Ekonomii (...)”.

Podczas wizytacji nie stwierdzono podejmowanych przez jednostkę działań mających aktywizować studentów do podnoszenia jakości kształcenia, brakuje spotkań władz Uczelni ze studentami, jako głównymi beneficjentami procesu kształcenia. Studenci są zainteresowani jakością kształcenia, jednak nie widzą zainteresowania władz ich zdaniem w tym zakresie. Studenci stwierdzili, że nie dostrzegają działań Uczelni podejmowanych w celu podnoszenia jakości kształcenia. Samorząd Studencki został włączony w system zapewniania jakości

kształcenia jedynie poprzez udział w projektowaniu kwestionariusza oraz przeprowadzanie badania wśród studentów.

Na podstawie przedstawionych w trakcie wizytacji dokumentów oraz rozmowy z Samorządem Studenckim ustalono, że liczba przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni nie spełnia wymogu art. 61 ust. 3 Ustawy mówiącego o 20 % udziale studentów i doktorantów. Przedstawiciele studentów stanowią 12 % składu tego organu kolegialnego. W Radzie Wydziału nie zasiada żaden przedstawiciel studentów. Jest to niezgodne z art. 67 ust. 4 Ustawy, mówiącej o 20 % udziale studentów.

W poprzednich raportach powizytacyjnych krytycznie odnoszono się do wewnętrznych procedur zapewniających podnoszenie jakości kształcenia w WSGN w Warszawie na kierunku „*ekonomia*”. Oceny te pozostają w dalszym ciągu aktualne, ponieważ zręby systemu są dopiero tworzone.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+	+/-	+/-	+/-	+/-
umiejętności	+/-	+	+/-	+	-	+/-
kompetencje społeczne	+/-	+	+	+	-	+/-

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo
Ocena: „znacząco”

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

8.1) Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został zatwierdzony 28 września 2012 roku, ale Uczelnia nie posiada pełnej dokumentacji potwierdzającej jego funkcjonowanie. Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu była omawiana problematyka związana z elementami systemu jakości kształcenia. Zwraca się jednakże uwagę na fakt, że w tym zakresie powinna być prowadzona stosowana dokumentacja. W WSGN brak jest rzeczywistych i efektywnych mechanizmów służących do zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia oraz monitorowania i doskonalenia programu kształcenia. Uczelnia dopiero inicjuje działania w tym kierunku.

8.2) W procesie zapewniania jakości kształcenia i budowy kultury jakości uczestniczą jedynie władze Uczelni i wykładowcy. Marginalny jest udział absolwentów, przedstawicieli praktyki gospodarczej oraz innych interesariuszy zewnętrznych. Również zaangażowanie studentów, jako beneficjentów doskonalenia procesu kształcenia, jest niewielkie.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	W pełni	Znacząco	Częściowo	Niedostatecznie
1. koncepcja rozwoju kierunku			X		
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3. program studiów			X		
4. zasoby kadrowe				X	
5. infrastruktura dydaktyczna		X			
6. prowadzenie badań naukowych			X		
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Zalecenia:

1. Władze Wyższej Szkoły Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie powinny opracować spójną strategię rozwoju Uczelni i Wydziału Ekonomii. Więcej uwagi należy poświęcić czynnikom determinującym stabilność kształcenia kierunku „*ekonomia*”.

2. Uczelnia powinna systematycznie realizować badania opinii swoich absolwentów i pracodawców. W WSGN nie funkcjonują sformalizowane procedury i mechanizmy pozwalające na projektowanie zbioru zakładanych efektów kształcenia stosownie do wymagań rynku pracy. Zakładane efekty kształcenia powinny być przypisane nie tylko do obszaru kształcenia (nauki społeczne), ale również dziedzin nauki i dyscyplin naukowych.

3. Programy nauczania powinny zostać ponownie zrewidowane. Na studiach I stopnia realizowanych w formie niestacjonarnej brakuje praktyki zawodowej, wymiar godzinowy zajęć przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów podany w raporcie samooceny, w części dotyczącej efektów kształcenia, różni się istotnie od liczby godzin faktycznie realizowanych, a wynikających z harmonogramów zajęć dla semestru zimowego. Błędem jest także rezygnacja z aktywizujących metod nauczania na studiach niestacjonarnych, na których studiuje większość studentów.

4. Konieczne jest przedstawienie propozycji na rzecz zagwarantowania minimum kadrowego, spełniającego wymogi stawiane uczelniom prowadzącym kształcenie na studiach licencjackich i magisterskich. Aktualnie niektórzy wykładowcy stanowiący minimum kadrowe są zatrudnieni na stanowiskach niezgodnych przepisami ustawy Prawo szkolnictwie wyższym i Statutem Uczelni (profesor, pracownik naukowy, pracownik naukowo-

dydaktyczny) Ponadto 4 osoby nie spełniają wymagań formalnych, ponieważ w ich przypadku w umowach o pracę nie określono wymiaru czasu pracy, w jakim zostały zatrudnione. Kwestie te powinny zostać uporządkowane - niezbędne jest uzupełnienie braków w dokumentacji.

5. Systematyczne uzupełnianie zasobów bibliotecznych o podręczniki wymieniane w sylabusach przedmiotów. Zbiory biblioteczne są bardzo skromne (2637 woluminów wydawnictw zwartych, w tym znaczna część wydana przed rokiem 2000). Władze Uczelni powinny złożyć deklarację o zakupie niezbędnej fachowej literatury.

6. Zagwarantowanie studentom swobodnego dostępu do sylabusów przedmiotów.

7. Rezygnacja z pobierania od studentów dodatkowej opłaty przed drugim egzaminem poprawkowym oraz egzaminem komisyjnym, co jest niezgodne obowiązującymi przepisami.

8. Podjęcie szerszych działań o charakterze informacyjnym w celu zwiększenia umiędzynarodowienia kształcenia.

9. Intensyfikacja prac nad rzeczywistym wdrożeniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

10. Włączenie interesariuszy wewnętrznych (zwłaszcza studentów) i zewnętrznych w system jakościowy, szczególnie wypracowanie nowych form zachęt do współpracy z Uczelnią pracodawców i absolwentów.

Podsumowanie

W oparciu o nadesłane przez Rektora WSGN kompleksowe wyjaśnienia, dotyczące ustosunkowania się władz Uczelni do 10 zaleceń zawartych w raporcie Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 lipca 2013 roku, Zespół Oceniający PKA podniósł do oceny „w pełni” stopień realizacji kryteriów 3, 4 i 8 zawartych w poniższej tabeli. Pozostałe oceny (kryteriów 1, 2, 5, 6, 7) nie uległy zmianie.

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	W pełni	Znacząco	Częściowo	Niedostatecznie
1. koncepcja rozwoju kierunku			X		
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3. program studiów		X			
4. zasoby kadrowe		X			
5. infrastruktura dydaktyczna		X			
6. prowadzenie badań naukowych			X		

7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Uzasadnienie podniesienia ocen:

- kryterium 3 (program studiów):

Zmodyfikowany program studiów wychodzi naprzeciw zaleceniom Zespołu Oceniającego PKA. Uwzględniła praktyki zawodowe (w wymiarze 3 tygodni), eksponuje moduł przedmiotów do wyboru oraz uwypukla większą rolę aktywizujących metod nauczania w osiąganiu zakładanych efektów kształcenia. (Szczegółowe komentarze na ten temat zamieszczono w raporcie na str. 52 - w ocenie realizacji zalecenia powizytacyjnego nr 3).

- kryterium 4 (zasoby kadrowe):

Błędy formalne polegające na zatrudnianiu nauczycieli akademickich na stanowiskach niezgodnych przepisami ustawy Prawo szkolnictwie wyższym i zapisami Statutu Uczelni zostały skorygowane. WSGN w Warszawie zawarła z każdym z 12 wykładowców stanowiących minimum kadrowe umowy prawidłowo określające zajmowane stanowisko i wymiar czasu pracy. Ponadto w miejsce uprzednio niezaliczonego w skład minimum kadrowego samodzielnego pracownika naukowego (z powodu braku w dorobku naukowym publikacji z ostatnich pięciu lat) zastąpiono nowym profesorem, który spełnia wymogi formalne i merytoryczne. Zatem działania podjęte przez władze Uczelni na rzecz zapewnienia minimum kadrowego na studiach I i II stopnia na kierunku „*ekonomia*” są satysfakcjonujące. Minimum to jest spełnione zarówno w grupie samodzielnych pracowników naukowych, jak i adiunktów. (Więcej komentarzy na ten temat zamieszczono w raporcie na str. 53-54, w ocenie realizacji zalecenia nr 4).

- kryterium 8 (wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia):

Władze WSGN podjęły szereg działań na rzecz pełnego wdrożenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Powołano i wyposażono w niezbędne kompetencje Uczelnią i Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Przydzielono im bogate spektrum bieżących i długookresowych zadań, których sposób realizacji powinien zostać zweryfikowany w perspektywie 1-2 lat akademickich. (Działania Szkoły na rzecz implementacji WSZJK opisano szerzej w komentarzach do realizacji zaleceń nr 9 (str 55-56), oraz zaleceń 2, 5, 6, 8 i 10).

